

OGÓLNOPOLSKI KWARTALNIK PZHİPZF

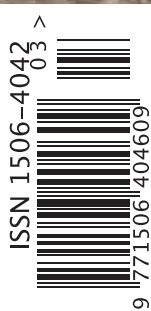
HODOWCA

Nr 67 • marzec 2016 r

ZWIERZĄT FUTERKOWYCH

ISSN 1506-4042

Projekt ustawy
o ochronie zwierząt
XVIII Krajowy Pokaz
Surowych Skór
Zwierząt Futerkowych

FURS BEYOND EXPECTATION

5 – 11 KWIECIEŃ 2016
TERMINY DOSTAW

WSZYSTKIE CROSSY/ PASTEL
POZOSTAŁE MUTACJE
CZARNE/MAHOŃ
BRĄZ
LISY

Czwartek, 21 styczeń 2016
Czwartek, 21 styczeń 2016
Czwartek, 28 styczeń 2016
Czwartek, 11 luty 2016
Czwartek, 4 luty 2016

31 MAJ – 5 CZERWIEC 2016
TERMINY DOSTAW

WSZYSTKIE SKÓRY -
JAKOŚCI ZIMOWEJ
SKÓRY POKOPULACYJNE
LISY

Czwartek, 31 marzec 2016

Czwartek, 14 kwiecień 2016
Czwartek, 28 kwiecień 2016

Klaudia Gołabek
redaktor naczelna

Drodzy Czytelnicy!

Ostatnie miesiące obfitowały w ważne dla naszej branży wydarzenia. Niestety jedno z nich jest dla nas bardzo groźne. W Sejmie RP 19 lutego br. pojawił się projekt ustawy o ochronie zwierząt, autorstwa posłów z partii „Nowoczesna” Ryszarda Petru, w którym proponuje się zakaz hodowli i chowu zwierząt futerkowych w Polsce. Prowadzimy szeroko zakrojoną akcję informacyjną wśród posłów, senatorów i rządu, mającą na celu przedstawienie znaczenia naszej branży dla polskich rolników i dlaczego projekt jest szkodliwy dla polskiego rolnictwa. Prosimy wszystkich hodowców o jednoczenie się, mobilizację i wspólne działanie na rzecz obrony naszego warsztatu pracy. Musimy zapoznać jak najwięcej osób – lokalnych polityków, miejscowe władze, ze znaczeniem hodowli zwierząt futerkowych dla polskiego rolnictwa i gospodarki. Nie możemy pozwolić, żeby nasza przyszłość zależała od osób, które nie mają podstawowej wiedzy na temat hodowli w Polsce, a kierują się fałszywymi przesłankami i złymi, niezrozumiałymi dla nas intencjami. Przedstawione w publikacjach szacunkowe dane o naszej branży oraz fakty i mity o naszej hodowli możemy wykorzystać w każdej dyskusji z osobami słabo znającymi specyfikę naszej działalności. Więcej o projekcie ustawy oraz nasze opracowania w tej sprawie zawarte są w tym wydaniu naszego pisma.

Poznaliśmy pozytywne dla naszej hodowli stanowisko Ministra Środowiska Pana Jana Szyszko, który oficjalnie wypowiedział się, że norka amerykańska nie zostanie wpisana na listę gatunków inwazyjnych.

8 lutego br., w Warszawie odbyło się spotkanie Rady Federacji Branżowych Związków Producentów Rolnych z ministrem rolnictwa Krzysztofem Jurgielem, w którym aktywnie uczestniczyliśmy. Kolejnym ważnym wydarzeniem w tym dniu był wybór prezesa PZHiPZF Rajmunda Gąsiorka do Prezydium Rady Federacji, która ma swoją siedzibę w gmachu Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi w Warszawie.

Mamy kolejny powód do dumy – nasi hodowcy Teresa i Jan Drabinowie z Czerniejewa zostali wicemistrzami Krajowej AgroLigi 2014 w kategorii Rolnicy oraz laureatami XXII edycji konkursu i zdobywcami tytułu „Rolnik – Farmer Roku” w kategorii działy specjalne – hodowcy norek.

W związku ze zbliżającymi się świętami Wielkiej Nocy życzymy Państwu spokojnych i Wesołych Świąt w gronie najbliższych oraz chwili odpoczynku.

Redakcja

SPIS TREŚCI

- 4 Projekt ustawy o zmianie ustawy o ochronie zwierząt oraz niektórych innych ustaw
- 15 TADEUSZ JAKUBOWSKI Szacunkowe dane o dziale specjalnym produkcji rolnej – hodowli i chowie mięsożernych zwierząt futerkowych w Polsce
- 19 TADEUSZ JAKUBOWSKI Fakty i mity dotyczące polskiej hodowli mięsożernych zwierząt futerkowych
- 24 Wybór prezesa PZHiPZF Rajmunda Gąsiorka do Prezydium Rady Federacji Branżowych Związków Producentów Rolnych
- 24 Spotkanie Ministra z Radą Federacji
- 26 Gala finałowa konkursu Rolnik – Farmer Roku
- 27 Teresa i Jan Drabinowie z Czerniejewa – laureaci AgroLigi – z wizytą na Wydziale Nauk o Zwierzętach SGGW w Warszawie
- 29 XVIII Krajowy Pokaz Surowych Skór Zwierząt Futerkowych w Bydgoszczy
- 34 Pokaz mody 2016 „La beauté de la vie – Piękno życia”
- 38 Pismo PZHiPZF do Departamentu Bezpieczeństwa Żywności i Weterynarii MRiRW
- 40 Pismo MRiRW do PZHiPZF
- 43 Trzecia i czwarta aukcja sezonu 2015/2016
- 45 ANDRZEJ GUGOLEK Żywnienie mięsożernych zwierząt futerkowych w najnowszych publikacjach chińskich naukowców
- 49 MARIAN BRZOZOWSKI XI Kongres IFASA w Helsinkach – powrót do źródeł
- 52 JUSTYNA WINIARSKA, BOLESŁAW GAŚIOREK Fotoperiodyzm u norek – znaczenie długości dnia dla sekrecji hormonów determinujących długość diapauzy oraz wpływ na rozród

Hodowca Zwierząt Futerkowych

jest ogólnopolskim kwartalnikiem, zawierającym informacje z zakresu chowu i hodowli mięsożernych zwierząt futerkowych oraz ochrony środowiska, uregulowań prawnych i sytuacji rynkowej, dotyczących tych gatunków zwierząt.

Rada programowa:

dr Tadeusz Jakubowski (przewodniczący Rady)
prof. dr hab. Marian Brzozowski, prof. dr hab. Andrzej Gugolek, prof. dr hab. Krzysztof Kostro, Klaudia Gołabek, Roman Horoszczuk.

Wydawca: PZHiPZF

00-002 Warszawa, ul. Świętokrzyska 20, lok. 301
Prezes Zarządu: Rajmund Gąsiorek
www.pzhipzf.pl

Adres redakcji:

00-002 Warszawa, ul. Świętokrzyska 20, lok. 301
email: k.golabek@pzhipzf.pl

Redaktor naczelna: Klaudia Gołabek

Korekta: Ewa Matyba

Nakład: 2000 egzemplarzy. Redakcja zastrzega sobie prawo dokonywania przeróbek i skrótów w nadesłanych artykułach, nie zwraca niewykorzystanych materiałów oraz nie odpowiada za treść reklam i ogłoszeń. Tłumaczenia z czasopism zagranicznych drukowane są jako obszernie streszczenia. Prawa autorskie i wydawnicze zastrzeżone. Publikacja jest chroniona przepisami prawa autorskiego. Wykonywanie kserokopii lub powielanie inną metodą oraz rozpowszechnianie bez zgody wydawcy, w całości lub części JEST ZABRONIONE i podlega odpowiedzialności karnej.

ISSN 1506-4042

Zdjęcie na okładce: Tadeusz Jakubowski

USTAWA

z dnia.....

o zmianie ustawy o ochronie zwierząt oraz niektórych innych ustaw¹

Art. 1. W ustawie z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (Dz. U. z 2013 r. poz. 856, z 2014 r. poz. 1794 oraz z 2015 r. poz. 266), wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 4 w pkt 25 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 26 i 27 w brzmieniu:

„26) „kojcu” – rozumie się przez to budowlę znajdującą się poza pomieszczeniem mieszkalnym, uniemożliwiającą wydostanie się zwierzęcia, co najmniej częściowo zadaszoną, z dostępem światła dziennego; sposób wykonania kojca nie może powodować urazów uszkodzeń ciała lub innych cierpień;

27) „budzie” – rozumie się przez to pomieszczenie dla psa, które chroni go przed zimnem, upałami lub opadami atmosferycznymi, o ścianach pełnych, stanowiących osłonę przed wiatrem.”;

2) w art. 9

a) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Zabrania się trzymania zwierząt domowych na uwieży, która jest przymocowana do budynku, budowli, obiektu budowlanego, drzewa, płotu, przedmiotu trwale związanego z gruntem lub gruntu, przez czas dłuższy niż jedna godzina w ciągu doby.”;

b) dodaje się ust. 3–7 w brzmieniu:

„3. Zwierzę domowe utrzymywane poza pomieszczeniem mieszkalnym może być utrzymywane wyłącznie w kojcu albo na terenie ogrodzonym w sposób uniemożliwiający wydostanie się zwierzęcia na zewnątrz ogrodzenia.

4. Zwierzę domowe utrzymywane w kojcu albo na terenie ogrodzonym musi mieć zapewniony dostęp do pokarmu i wody pitnej oraz budy.

5. Powierzchnia kojca dla psa o wadze do 10 kg, utrzymywanego pojedynczo, wynosi co najmniej 18 m² i dodatkowo co najmniej 5 m² dla każdego

następnego psa. Powierzchnia kojca dla psa o wadze 10 kg i większej, utrzymywanego pojedynczo, wynosi co najmniej 20 m² i dodatkowo co najmniej 10 m² dla każdego następnego psa.

6. Przepisów ust. 5 nie stosuje się do schronisk dla zwierząt.

7. Psu utrzymywanemu w kojcu należy zapewnić możliwość ruchu poza kojcem co najmniej raz dziennie.”;

3) w art. 12 po ust. 4b dodaje się ust. 4c w brzmieniu:

„4c. Zabrania się hodowli i chowu zwierząt w celu pozyskiwania futer.”;

4) w art. 17 ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. Zabrania się działalności menażerii objazdowych, a także organizowania i prowadzenia występów cyrkowych z udziałem zwierząt oraz podobnych widowisk lub pokazów, związanych z wykorzystywaniem zwierząt w celach rozrywkowych.”;

5) w art. 18 ust.1 otrzymuje brzmienie:

„1. Zwierzęta wykorzystywane do celów widowiskowych, filmowych, sportowych i specjalnych mogą być przetrzymywane, hodowane i prezentowane jedynie w stadninach lub w miejscach przeznaczonych dla zwierząt wykorzystywanych do celów specjalnych, pod nadzorem Inspekcji Weterynaryjnej.”;

6) w art. 37:

a) ust.1 otrzymuje brzmienie:

„1. Kto narusza nakazy albo zakazy określone w art. 10a ust. 1–3, art. 11 ust. 3, art. 12 ust. 1–4b, 5 i 6, art. 13 ust. 1, art. 14, art. 15 ust. 1–5, art. 16, art. 17 ust. 1–4, 6 i 7, art. 18, art. 22 ust. 1, art. 22a, art. 25 lub art. 27 podlega karze ograniczenia wolności albo grzywny albo obu tym karom łącznie.”;

b) dodaje się ust. 5 i 6 w brzmieniu:

1 Niniejsza ustawa zmienia ustawy: ustawę z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, ustawę z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników, ustawę z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawę z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych, ustawę z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług, ustawę z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody i ustawę z dnia 29 czerwca 2007 r. o organizacji hodowli i rozrodzie zwierząt gospodarskich.

„5. W razie popełnienia wykroczenia, o którym mowa w ust. 1, można orzec wykonanie prac społecznie użytecznych w szczególności na rzecz organizacji społecznej, której statutowym celem działania jest ochrona zwierząt.

6. W razie popełnienia wykroczenia, o którym mowa w ust. 1, można orzec nawiązkę w wysokości do 20 000 zł na cel związany z ochroną zwierząt.”;

7) po art. 37e dodaje się art. 37f–37h w brzmieniu:

„37f. 1. Kto narusza zakazy, nakazy lub warunki utrzymywania zwierzęcia określone w art. 9, podlega karze nagany albo ograniczenia wolności.

2. W razie popełnienia wykroczenia, o którym mowa w ust. 1, można orzec wykonanie prac społecznie użytecznych w szczególności na rzecz organizacji społecznej, której statutowym celem działania jest ochrona zwierząt.

3. W razie ukarania za wykroczenie, o którym mowa w ust. 1, można orzec przepadek zwierzęcia.

4. W razie popełnienia wykroczenia, o którym mowa w ust. 1, można orzec nawiązkę w wysokości do 5000 zł na cel związany z ochroną zwierząt.

37g. 1. Kto narusza zakazy określone w art. 12 ust. 4c podlega karze ograniczenia wolności.

2. W razie popełnienia przestępstwa, o którym mowa w ust. 1, sąd może orzec wykonanie prac społecznie użytecznych w szczególności na rzecz organizacji społecznej, której statutowym celem działania jest ochrona zwierząt, w wymiarze do 6 miesięcy.

3. W razie ukarania za przestępstwo, o którym mowa w ust. 1, sąd może orzec przepadek narzędzi, klatek lub przedmiotów służących do popełnienia przestępstwa oraz przedmiotów z niego pochodzących, jak również można orzec przepadek zwierzęcia.

4. W razie popełnienia przestępstwa, o którym mowa w ust. 1, sąd może orzec nawiązkę w wysokości do 200 000 zł na cel związany z ochroną zwierząt.”;

37h. 1. Kto narusza zakazy określone w art. 17 ust. 5 podlega karze ograniczenia wolności.

2. W razie popełnienia przestępstwa, o którym mowa w ust. 1, sąd może orzec wykonanie prac społecznie użytecznych w szczególności na rzecz organizacji społecznej, której statutowym celem działania jest ochrona zwierząt, w wymiarze do 3 miesięcy.

3. W razie ukarania za przestępstwo, o którym mowa w ust. 1, sąd może orzec przepadek narzędzi, klatek lub przedmiotów służących do popełnienia przestępstwa oraz przedmiotów z niego pochodzących, jak również można orzec przepadek zwierzęcia.

4. W razie popełnienia przestępstwa, o którym mowa w ust. 1, sąd może orzec nawiązkę w wysokości do 100 000 zł na cel związany z ochroną zwierząt.”.

Art. 2. W ustawie z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2014 r. poz. 1619, z późn. zm.² w art. 8a w § 1 uchyla się pkt 15.

Art. 3. W ustawie z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2015 r. poz. 704, z późn. zm.³ w załączniku uchyla się lp. 8.

Art. 4. W ustawie z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2012 r. poz. 361, z późn. zm.⁴ wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 2 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Działami specjalnymi produkcji rolnej są: uprawy w szklarniach i ogrzewanych tunelach foliowych, uprawy grzybów i ich grzybni, uprawy roślin „in vitro”, fermowa hodowla i chów drobiu rzeźnego i nieśnego, wylęgarnie drobiu, hodowla i chów zwierząt laboratoryjnych, hodowla dżdżownic, hodowla entomofagów, hodowla jedwabników, prowadzenie pasiek oraz hodowla i chów innych zwierząt poza gospodarstwem rolnym.”;

2) w załączniku nr 2 uchyla się lp. 8.

Art. 5. W ustawie z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz. U. z 2014 r. poz. 851, z późn. zm.⁵ wprowadza się następujące zmiany:

2 Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2015 r. poz. 87, 211, 218, 396, 539, 774, 978, 1269, 1311, 1322, 1419 i 1649.

3 Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2015 r. poz. 1066, 1217, 1268, 1506 i 1649 oraz z 2016 r. poz. 50.

4 Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2012 r. poz. 362, 596, 769, 1278, 1342, 1448, 1529 i 1540, z 2013 r. poz. 888, 1027, 1036, 1287, 1304, 1387 i 1717, z 2014 r. poz. 223, 312, 567, 598, 773, 915, 1052, 1215, 1328, 1563, 1644, 1662 i 1863 oraz z 2015 r. poz. 73, 211, 251, 478, 693, 699, 860, 933, 978, 1197, 1217, 1259, 1296, 1321, 1322, 1333, 1569, 1595, 1607, 1688, 1767, 1784, 1844, 1893, 1925, 1932 i 1992.

5 Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2014 r. poz. 915, 1138, 1146, 1215, 1328, 1457, 1563 i 1662 oraz z 2015 r. poz. 73, 211, 933, 978, 1166, 1197, 1259, 1296, 1348, 1595, 1688, 1767, 1844 i 1932.

1) w art. 2 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Działami specjalnymi produkcji rolnej są: uprawy w szklarniach i ogrzewanych tunelach foliowych, uprawy grzybów i ich grzybnie, uprawy roślin „in vitro”, fermowa hodowla i chów drobiu rzeźnego i nieśnego, wylęgarnie drobiu, hodowla i chów zwierząt laboratoryjnych, hodowla dżdżownic, hodowla entomofagów, hodowla jedwabników, prowadzenie pasiek oraz hodowla i chów innych zwierząt poza gospodarstwem rolnym.”;

2) w załączniku nr 2 uchyla się lp. 7.

Art. 6. W ustawie z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. z 2011 r. Nr 177, poz. 1054, z późn. zm.⁶ w art. 2 pkt 15 otrzymuje brzmienie:

„15) działalności rolniczej – rozumie się przez to produkcję roślinną i zwierzęcą, w tym również produkcję materiału siewnego, szkółkarskiego, hodowlanego oraz reprodukcyjnego, produkcję warzywniczą, gruntową, szklarniową i pod folią, produkcję roślin ozdobnych, grzybów uprawnych i sadowniczą, chów, hodowlę i produkcję materiału zarodowego zwierząt, ptactwa i owadów użytkowych, produkcję zwierzęcą typu przemysłowego lub fermowego oraz chów i hodowlę ryb i innych organizmów żyjących w wodzie, a także uprawy w szklarniach i ogrzewanych tunelach foliowych, uprawy grzybów i ich grzybnie, uprawy roślin „in vitro”, fermową hodowlę i chów drobiu rzeźnego i nieśnego, wylęgarnie drobiu, hodowlę i chów zwierząt laboratoryjnych, chów i hodowlę dżdżownic, entomofagów i jedwabników, prowadzenie pasiek oraz chów i hodowlę innych zwierząt poza gospodarstwem rolnym oraz sprzedaż produktów gospodarki leśnej i łowieckiej, z wyjątkiem drewna okrągłego z drzew tropikalnych (PKWiU 02.20.13.0) oraz bambusa (PKWiU ex 01.29.30.0), a także świadczenie usług rolniczych.”;

Art. 7. W ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2015 r. poz. 1651) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 5 w pkt 11 uchyla się lit. a;

2) w art. 73 ust. 2 otrzymuje brzmienie;

„2. Zakazy, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i 2, nie dotyczą ogrodów zoologicznych, i placówek naukowych prowadzących badania nad zwierzętami, a zakazy, o których mowa w ust. 1 pkt 1, nie dotyczą ośrodków rehabilitacji zwierząt.”.

Art. 8. W ustawie z dnia 29 czerwca 2007 r. o organizacji hodowli i rozrodzie zwierząt gospo-

darskich (Dz. U. Nr 133, poz. 921, z 2008 r. Nr 171, poz. 1056, z 2009 r. Nr 223, poz. 1775 oraz z 2010 r. Nr 127, poz. 857) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 2

a) w pkt 1 w lit. h przecinek zastępuje się średnikiem oraz uchyla się lit. i,

b) uchyla się pkt 3,

c) uchyla się pkt 16;

2) w art. 10 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do koniowatych, stad rodzicielskich i towarowych drobiu.”;

3) w art. 13:

a) w ust. 1 uchyla się pkt 3,

b) ust. 5 i 6 otrzymują brzmienie;

„5. Zwierzę, w tym matkę pszczelą oraz ród drobiu wpisuje się tylko do jednej księgi prowadzonej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

6. Dla rodów drobiu w poszczególnych jego gatunkach oraz linii hodowlanych pszczoł prowadzi się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej tylko jedną księgę.”;

4) w art. 16:

a) w ust. 1 wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„Do części głównej księgi prowadzonej dla drobiu i pszczoł mogą być wpisywane rody drobiu lub matki pszczele, które.”;

b) w ust. 2 wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„Do części wstępnej księgi, o której mowa w ust. 1, mogą być wpisywane rody drobiu lub matki pszczele, które.”;

5) w art. 18:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Księgi drobiu i pszczoł są prowadzone przez związek hodowców lub inny podmiot po uzyskaniu zgody ministra właściwego do spraw rolnictwa na ich prowadzenie.”;

b) w ust. 3 uchyla się pkt 11;

6) w art. 16:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Rejestr jest prowadzony dla zwierząt gospodarskich, rodów lub linii hodowlanych pochodzących z krzyżowania.”;

b) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Do rejestru mogą być wpisywane zwierzęta gospodarskie, rody lub linie hodowlane, które pochodzą od rodziców spełniających wymagania określone w programie krzyżowania zwierząt go-

⁶ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2012 r. poz. 1342, 1448, 1529 i 1530, z 2013 r. poz. 35, 1027 i 1608, z 2014 r. poz. 312, 1171 i 1662 oraz z 2015 r. poz. 211, 605, 978, 1223 i 1649.

spodarskich i zostały zidentyfikowane po urodzeniu w sposób określony dla danego rejestru.”;

7) w art. 22 ust. 6 otrzymuje brzmienie:

„6. Minister właściwy do spraw rolnictwa określi, w drodze rozporządzenia, dodatkowe wymagania, jakie powinny spełniać związki hodowców lub inne podmioty ubiegające się o prowadzenie rejestrów, o których mowa w ust. 1, w tym warunki i sposób prowadzenia rejestru oraz wiedzę fachową niezbędną do prowadzenia tego rejestru, a w przypadku bydła, koni, owiec, kóz i pszczoł minimalną liczebność pogłowia zwierząt niezbędną do prowadzenia rejestru, mając na względzie zapewnienie prawidłowości prowadzonej hodowli i uzyskiwanie zwierząt o wysokiej wartości użytkowej lub hodowlanej.”.

Art. 9. Podmioty prowadzące do dnia 31 grudnia 2017 r. działalność polegającą na hodowli i chowie zwierząt w celu pozyskania futer mogą prowadzić tę działalność na podstawie przepisów dotychczasowych, nie dłużej jednak niż do 31 grudnia 2018 r.

Art. 10. 1. Wojewodowie zapewniają podmiotom wykorzystującym zwierzęta do występów cyrkowych oraz podobnych widowisk lub pokazów związanych z wykorzystywaniem zwierząt w celach rozrywkowych możliwość przekazania tych zwierząt do miejsc, zapewniających im bezpieczne utrzymanie.

2. Wojewodą właściwym dla wykonania zadania, o którym mowa w ust. 1, jest wojewoda w województwie, w którym dokonano rejestracji cyrku.

Art. 11. 1. Gminy zapewniają możliwość przekazania zwierzęcia domowego do schroniska dla zwierząt, któremu właściciel, po wejściu w życie niniejszej ustawy, nie zapewnia warunków utrzymywania poza pomieszczeniami mieszkalnymi od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

2. Wojewoda przekazuje jednorazową gminie dotację celową na zadanie określone w ust. 1. Wniosek w sprawie udzielenia dotacji wójt (burmistrz, prezydent miasta) składa do wojewody nie później niż do 30 czerwca 2018 r.

Art. 12. Rada Ministrów przyjmuje w drodze uchwały program:

1) zmiany zakresu działalności przez podmioty objęte zakazem hodowli i chowu zwierząt w celu pozyskania futer wprowadzonego niniejszą ustawą;

2) nabycia nowych kwalifikacji i kompetencji zawodowych dla osób zatrudnionych w podmiotach prowadzących hodowlę i chów zwierząt w celu pozyskania futer oraz osób zatrudnionych przy występach cyrkowych z udziałem zwierząt oraz podobnych widowiskach lub pokazach z wykorzystaniem zwierząt w celach rozrywkowych.

Art. 13. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2018 r.

UZASADNIENIE

1. Potrzeba i cele wydania ustawy

Potrzeba uchwalenia przedstawionego projektu ustawy wynika z konieczności podwyższenia poziomu ochrony zwierząt i polepszenia ich dobrostanu.

Celem projektowanej regulacji jest poprawa dobrostanu części gatunków zwierząt poprzez wprowadzenie następujących zakazów:

- 1) trzymania zwierząt domowych na uwięzi,
- 2) wykorzystywania zwierząt w cyrkach,
- 3) chowu zwierząt w celu pozyskania futer.

2. Rzeczywisty stan w dziedzinie, która ma być unormowana oraz różnice pomiędzy dotychczasowym a projektowanym stanem prawnym.

Kwestie objęte proponowanym projektem uregulowane są przede wszystkim w ustawie z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt. Dlatego też zasadnicze zmiany merytoryczne wprowadzone są do tej ustawy, a pozostałe zmiany wprowadzane w innych

ustawach (art. 2–8) są konsekwencjami legislacyjnymi nowelizacji ustawy o ochronie zwierząt.

Pierwszą zmianą proponowaną w projekcie jest wprowadzenie faktycznego zakazu utrzymywania zwierząt domowych na uwięzi w sposób stały. Obecnie kwestie trzymania psów na uwięzi reguluje art. 9 ust. 1 ustawy o ochronie zwierząt dający możliwość utrzymywania zwierzęcia w sposób stały na uwięzi do 12 godzin dziennie oraz określono w nim także długość uwięzi na minimum 3 metry. Naruszenie tych warunków stanowi wykroczenie, za które grozi kara aresztu lub grzywny. W razie ukarania za wykroczenie sąd może orzec przepadek narzędzi lub przedmiotów służących do popełnienia wykroczenia oraz przedmiotów z niego pochodzących, przepadek zwierzęcia, nawiązkę w wysokości do 1000 zł na cel związany z ochroną zwierząt.

Powody, dla których należy zmienić obecny stan prawny dotyczący trzymania zwierząt domowych na uwięzi obejmują trzy zagadnienia:

- 1) dobrostan zwierząt (ograniczanie powierzchni życiowej, agresja, zmiany zdrowotne),
- 2) utrudniona kontrola przestrzegania regulacji w jej obecnej formie,
- 3) sprzeciw społeczny w związku z nieodpowiednim traktowaniem zwierząt (protesty społeczne).

Problem dotyczy przede wszystkim psów trzymany na łańcuchach, w dużej mierze na ternach wiejskich. Długotrwałe trzymanie psa na uwięzi prowadzi do zmian zdrowotnych, w tym psychologicznych. Pies od młodości trzymany na uwięzi ma większe skłonności do agresji, nie ufa ludziom, także właścicielowi. W okresie zimowym łańcuch przymarza do sierści, powodując jej wrywanie, w okresie letnim obroża prowadzi do odparzeń. Długotrwałe trzymanie psa na uwięzi prowadzi do odkształcenia kręgów szyjnych, a przez to do zmian neurologicznych i dysplastycznych. Ograniczona możliwość poruszania się prowadzi do uszkodzeń narządów ruchu czy wrastania pazurów.

Regulacja wprowadza alternatywną metodę ograniczenia możliwości poruszania się zwierzęcia po terenie prywatnym – budowę kopców z zapewnionym zadaszaniem, odpowiednią powierzchnią albo utrzymywanie zwierzęcia na terenie ogrodzonym. W każdym przypadku utrzymywania zwierzęcia poza pomieszczeniem mieszkalnym musi mieć ono zapewniony dostęp do wody, pożywienia oraz budy.

Proponowana regulacja nie dotyczy wyprowadzania psów na smyczy. Wprowadzone będzie rozwiązanie zezwalające na trzymanie zwierzęcia na uwięzi nie dłużej niż przez godzinę w ciągu doby dotyczy przede wszystkim miejsc poza nieruchomością właściciela zwierzęcia, np. spacer.

Kontrola przestrzegania obecnie obowiązującego przepisu napotyka wiele trudności – szczególnie weryfikacji długości uwięzi i faktycznego czasu, w którym zwierzę przetrzymywane jest na uwięzi w sposób trwały.

Praktyka długotrwałego wiązania zwierząt na uwięzi, szczególnie psów na łańcuchach, powoduje coraz więcej protestów społecznych. Użytkownicy portalu psy.pl prowadzą ogólnopolską akcję „Zerwijmy łańcuchy!”. Jej celem jest działaniem na rzecz humanitarnego traktowania psów, do dnia 20 stycznia 2016 roku poparło ją 253 434 osób. W 2011 roku przesłany został do Sejmu RP obywatelski projekt zmiany ustawy o ochronie zwierząt przygotowany przez Koalicję dla Zwierząt. Jednym z celów projektu był zakaz trzymania psów na uwięzi. Projekt podpisany został przez 220 tys. osób.

Zakaz trzymania psów na łańcuchach wszedł w życie w tym roku na Węgrzech.

Proponowana regulacja poprawi dobrostan zwierząt domowych oraz urealni możliwość kontroli wykonalności przepisu.

Kolejnym celem projektu ustawy jest wprowadzenie zakazu wykorzystywania zwierząt w cyrkach (nowe brzmienie art. 17 ust. 5 w ustawie o ochronie zwierząt).

Kontrowersje związane z występami z udziałem zwierząt w cyrkach dotyczą dobrostanu zwierząt (tresura, ograniczona powierzchnia, transport, wypadki) oraz kształtowania niepożądanych postaw społecznych.

Szacuje się, że w Polsce działa kilkanaście cyrków, które wykorzystują w swoich przedstawieniach zwierzęta. Ogólną liczbę zwierząt w cyrkach szacuje się na około 250–300 osobników, a w tym: słonie, lwy, tygrysy, wielbłądy, foki, lamy, zebry, krokodyle, fretki, konie, kozy, węże, warany, legwany, psy i byki.

Występy zwierząt w cyrkach w negatywny sposób wpływają na ich dobrostan ze względu na warunki przetrzymywania i transportu oraz tresurę.

Działalność cyrków to działalność objazdowa. Naraża to zwierzęta na urazy podczas częstego transportu. Zwierzęta przetrzymywane są w pomieszczeniach/klatkach, które nie są przystosowane do ich wymagań życiowych. Szczególnie w przypadku zwierząt dzikich nie ma możliwości zapewnienia odpowiednich warunków pod względem powierzchni, kontaktu ze stadem (lub izolacji), pożywienia, bodźców rozwojowych. Dla przykładu, obecnie warunki trzymania w niewoli zwierząt dzikich i nieudomowionych reguluje Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 20 grudnia 2004 r. w sprawie warunków hodowli i utrzymywania poszczególnych grup gatunków zwierząt w ogrodzie zoologicznym (Dz. U. 2005 nr 5 poz. 32), które określa minimalne warunki przestrzenne dla hodowli i utrzymania dzikich zwierząt. Zgodnie z rozporządzeniem wielkość wybiegu dla niedźwiedzia brunatnego określona jest na 100 m² dla pary, a pomieszczenia zamknięte na 5 m². Takich warunków cyrki nie zapewniają. Przyczynia się to do występowania u zwierząt chorób psychicznych, zachowań stereotypowych (np. zataczanie się lub kręcenie się w klatce), do zaburzeń w motoryce, stanów zapalnych stawów i przewlekłych urazów.

W trakcie występów zwierzęta wykonują „sztuczki” niezgodne z ich naturalnym zachowaniem. Przygotowanie zwierząt do występów obejmuje tresurę, stosowane bywają metody brutalne,

w tym głodzenie. Do tresury wykorzystywane bywają haki, elektryczne pałki, łańcuchy i pejcze. Dla części zwierząt ten etap kończy się kalectwem lub śmiercią.

Występy cyrkowe z udziałem zwierząt nie pełnią funkcji edukacyjnej. Pokazują przedmiotowe traktowanie zwierząt, mogą budzić przekonanie, że cyrk jest naturalnym środowiskiem życia zwierząt. W 2003 roku Ministerstwo Edukacji Narodowej i Sportu określiło nakłanianie dzieci do uczestnictwa w występach cyrków ze zwierzętami jako działalność niepożądaną. MENiS określiło je jako niezgodne z Konwencją Praw Dziecka, wskazując jednocześnie, że nauka powinna być ukierunkowana na rozwijanie w dziecku poszanowania środowiska naturalnego. 27 marca 2015 roku Komitet Psychologii Polskiej Akademii Nauk przyjął uchwałę w sprawie poparcia działań podejmowanych w celu ograniczenia wykorzystywania zwierząt w działalności rozrywkowej prowadzonej w cyrkach. W uzasadnieniu uchwały podkreślono, że wykorzystywanie zwierząt w cyrkach to nie tylko zagrożenie dla ich dobrostanu, ale także kształtowanie niewłaściwych postaw wobec zwierząt. Podkreślono także, że sposób traktowania zwierząt w cyrkach znacząco odbiega od współczesnych standardów moralnych i nie uzasadnia stawianego im celu (tzn. rozrywki publiczności i zysków cyrków).

W Polsce rośnie liczba gmin, gdzie na wniosek mieszkańców, władze samorządowe podejmują decyzje o zakazie występów cyrkowych z udziałem zwierząt. 8 czerwca obchodzony jest Dzień Cyрку Bez Zwierząt.

Całkowity zakaz wykorzystywania zwierząt w cyrkach obowiązuje w: Grecji, Boliwii, Chinach, Bośni i Hercegowinie, Brazylii i na Cyprze. Zakaz wykorzystywania zwierząt dzikich wprowadziły: Finlandia, Austria, Szwecja, Chorwacja, Izrael, Peru, Singapur, Holandia, Węgry, Kostaryka, Belgia, Słowenia, Kolumbia, Paragwaj, Wielka Brytania. W Czechach, Danii, Estonii, Finlandii, Australii, USA, Szwajcarii, Kanadzie, Nowej Zelandii, Hiszpanii, Portugalii, Szwecji, Ekwadorze i na Węgrzech wprowadzono częściowe ograniczenia. W Hiszpanii, Irlandii, Kanadzie, Argentynie i Stanach Zjednoczonych poszczególne miasta podejmują decyzje o zakazie organizowania występów cyrkowych z udziałem zwierząt. W Polsce decyzje o zakazie prowadzenia występów cyrkowych z udziałem zwierząt podejmują poszczególne samorządy gminne, m.in. Słupsk, Kołobrzeg, Śrem, Wrocław, Warszawa, Łódź, Poznań, Bielsko-Biała i Kędzierzyn-Koźle. W czerwcu 2015 roku Europejska Federacja Lekarzy Wete-

rynarii (FVE) zaapelowała do państw europejskich o wprowadzenie zakazu wykorzystywania dzikich zwierząt przez wędrownie cyrki. Federacja reprezentuje 46 organizacji w 38 krajach, w tym polską Krajową Izbę Lekarsko-Weterynaryjną.

Aby uniemożliwić obchodzenie wyżej omówionego zakazu w nowej treści art. 17 ust. 5 wprowadzono także zakaz organizowania i prowadzenia, podobnych do występów cyrkowych, widowisk z udziałem zwierząt wykorzystywanych w celach rozrywkowych.

W projekcie ustawy proponuje się także wprowadzenie zakazu hodowli i chowu zwierząt w celu pozyskiwania futer. Hodowla zwierząt w tym celu przysparza zwierzętom zbędne cierpienie, a ponadto niektóre fermy mają negatywny wpływ na środowisko.

Uwarunkowania związane z hodowlą i chowem zwierząt na futro dotyczą przede wszystkim czterech obszarów:

- 1) dobrostanu zwierząt (ograniczanie powierzchni życiowej, chów klatkowy),
- 2) wpływu na środowisko (szkodliwość odchodów zwierząt, odór, zagrożenie dla bioróżnorodności),
- 3) sprzeciwu społecznego (protesty lokalnych społeczności w miejscach, gdzie istnieją lub mają powstać fermy, rosnący sprzeciw wobec zabijania zwierząt na futra),
- 4) aspektu ekonomicznego hodowli zwierząt na futra (fermy jako źródło utrzymania, handel zagraniczny, wpływy do budżetu państwa).

W Polsce na futro hoduje się głównie norki, lisy oraz jenoty. Są to drapieżniki, które w naturze występują na dużych terenach pojedynczo lub w małych stadach. Na fermach hodowlanych trzymane są w ciasnych klatkach. Na jednej fermie może być hodowanych od kilkuset osobników do prawie 200 tys.

Obecnie warunki hodowli zwierząt futerkowych reguluje Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 28 czerwca 2010 r. w sprawie minimalnych warunków utrzymywania gatunków zwierząt gospodarskich innych niż te, dla których normy ochrony zostały określone w przepisach Unii Europejskiej (Dz. U Nr 116, poz. 778). Przewiduje ono minimalną powierzchnię klatki dla jednego lisa/jenota w wymiarze 0,6 m², dwóch lisów/jenotów 1 m², w przypadku więcej niż 2 osobników po 0,4 m² na każde kolejne zwierzę. Zwierzęta pozbawione są bodźców, stłoczenie na małej powierzchni powoduje agresję, pogryzienia, akty kanibalizmu, a także stereotypię i apatię. Dominuje chów klatkowy, bez stałego podłoża, na konstrukcji z meta-

lowych krat. Uniemożliwia to prawidłowy rozwój kończyn u tych zwierząt, prowadzi do zwyrodnień, a w skrajnych przypadkach śmierci młodych zwierząt uwięzionych w kratkach. W naturze lisy i jenoty są zwierzętami terytorialnymi. Jenoty pokonują do 40 km w poszukiwaniu odpowiedniego dla siebie obszaru, pary lisów zajmują obszar do 100 ha.

Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 28 czerwca 2010 r. przewiduje obecnie minimalną powierzchnię klatki dla jednej lub dwóch nerek w wymiarze 0,18m², a w przypadku więcej niż dwóch nerek po 0,065 m² na każde kolejne zwierzę (od dnia 1 lipca 2018 r. ma to być 0,225 m² dla jednej lub dwóch nerek, a w przypadku więcej niż dwóch osobników po 0,085 m² na każde kolejne zwierzę). Nie ma obowiązku zapewnienia kąpieli wodnych. W naturze norka amerykańska prowadzi poza okresem godowym samotniczy tryb życia, samice żyją na powierzchni o średnicy do 6 km, a samce na powierzchni do 800 ha; niezbędny jest dla niej kontakt ze środowiskiem wodnym i możliwość kąpieli i nurkowania. Przetrzykiwanie nerek w zatłoczonych klatkach, w bliskiej odległości od siebie, brak możliwości ukrycia się w klatce, brak możliwości poznawania terenu i kąpieli, brak bodźców powodują u nerek wzrost stresu. Powoduje to samookaleczenia (np. odgryzanie własnego ogona), agresję między osobnikami i pogryzienia, zachowania stereotypowe.

Zwierzęta futerkowe mogą być uśmiercane między innymi poprzez urządzenia działające mechanicznie powodujące penetrację mózgu, porażenie prądem, a także przy użyciu dwutlenku i tlenu węgla.

Europejska Agencja Środowiska (EEA Technical Report 11/2007) wskazuje norki, jenoty i nutrie jako gatunki obce najbardziej zagrażających utrzymaniu bioróżnorodności. Ucieczki nerek z ferm stanowią więc zagrożenie dla środowiska, lokalnych ekosystemów i obszarów objętych ochroną przyrody. Norki są skutecznymi drapieżnikami o dużym potencjale migracyjnym, przez co mogą negatywnie oddziaływać na populacje ptaków wodno-błotnych i kilku gatunków ssaków.

Raport Najwyższej Izby Kontroli dotyczący nadzoru nad funkcjonowaniem ferm zwierząt (KRR-4101-01-00/2014; Nr ewid. 181/2014/P/14/050/KRR) wskazuje, że:

- 1) nie doprowadzono do skutecznego rozwiązania problemu przeciwdziałania uciążliwości zapachowej,
- 2) fermy zwierzęce oddziałują na otoczenie i okolicznych mieszkańców poprzez odory (za-

wierające związki szczególnie cuchnące i szkodliwe dla zdrowia, w szczególności w gnojowicy), zanieczyszczenie wód (w tym w wyniku przenawożenia gleb, prowadzących do zagrożeń chemicznych i mikrobiologicznych), poprzez produkty pochodzenia zwierzęcego, wpływające na jakość zdrowotną żywności,

- 3) zanieczyszczenie wód (gruntowych, powierzchniowych i Bałtyku) poprzez przenawożenie gleb i odpływ składników nawozów organicznych (głównie biogenów – azotu i fosforu) z pól do wód, prowadzi to do przeżyźnienia wód śródlądowych i morskich, co powoduje m.in. zakwity glonów, zmniejszanie populacji cennych gatunków ryb, modyfikację ekosystemów, utratę dennej fauny, zmniejszenie zawartości tlenu w wodzie,
- 4) emisja tlenków azotu, tlenków siarki i gazów cieplarnianych wpływa na tworzenie kwaśnych deszczy i zwiększa efekt cieplarniany,
- 5) lokalizacja ferm prowadzi do utraty miejsc rekreacji, wysokich kosztów oczyszczania wody pitnej, degradacji gruntów rolnych przez niezgodne z prawem składowanie i stosowanie gnojowicy,
- 6) organy administracji rządowej nie zapewniają właściwego nadzoru nad funkcjonowaniem ferm - spośród 20 kontrolowanych ferm zwierząt futerkowych, w 15 stwierdzono m.in. naruszenie przepisów ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. – Prawo wodne (przedstawianie się obornika zwierząt futerkowych do gruntu) oraz przepisów ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach. Nie przestrzegano także przepisów weterynaryjnych w zakresie zabezpieczenia przeciwpizootycznego obiektów, prowadzenia rejestracji i identyfikacji zwierząt oraz postępowania z ubocznymi produktami pochodzenia zwierzęcego, a także warunków utrzymania zwierząt. Podczas kontroli stwierdzono nieprawidłowości we wszystkich kontrolowanych fermach zlokalizowanych na terenie województwa zachodniopomorskiego.

Raport NIK dotyczący sprawowania nadzoru przez inspekcje państwowe nad funkcjonowaniem ferm zwierząt futerkowych w województwie wielkopolskim (Nr ewid. 142/2011/P11003/LPO) wskazał, że

- 1) w 87% tych ferm nie przestrzegano wymagań ochrony środowiska,
- 2) w 48% działalność hodowlana prowadzona była w obiektach nielegalnie wybudowanych lub użytkowanych,
- 3) w 35% niezgodnie z przepisami weterynaryjnymi,

- 4) organy administracji rządowej nie zapewniają nadzoru nad funkcjonowaniem ferm zwierząt,
- 5) lokalizacja ferm zwierząt prowadzi do skażenia środowiska i spadku atrakcyjności terenów wokół fermy.

W wyniku kontroli Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Zielonej Górze w 2013 roku na fermie norek w Radachowie wskazano, że odprowadzanie szkodliwych substancji do gleby i zanieczyszczenie wód gruntowych doprowadziły do znacznej degradacji środowiska w sąsiedztwie fermy. Wyniki badań wody pobranej z rowu w trakcie odprowadzania do niego wód opadowych zmieszanych z odchodami norek wskazały na wzrost stężenia fosforu ogólnego, azotu amonowego, zawiesiny ogólnej.

Wyprodukowanie 1 kg futra z norek wiąże się z emisją około 110 kg dwutlenku węgla. Aby zapobiec rozkładaniu się skóry norek przy produkcji używa się silnych środków chemicznych, takich jak metale ciężkie, rozpuszczalniki, pestycydy, azotany, formaldehyd, chrom, stabilizatory kolagenu (w tym między innymi arszenik) i inne. Są to niebezpieczne i rakotwórcze substancje chemiczne, przyczyniające się do zaburzenia gospodarki hormonalnej i powodujące alergie. Negatywny wpływ, jaki wywiera na zmiany klimatu 1 kg wyprodukowanego futra jest pięć razy większy od tej samej ilości wełny.

Zakaz hodowli zwierząt na futra zyskuje coraz większe poparcie społeczne. Badania prowadzone przez CBOS wskazują na spadek społecznego przyzwolenia na zabijanie zwierząt dla pozyskania ich mięsa lub skór albo dla innych potrzeb gospodarczych – z 91% w 1996 roku do 67% w 2006 roku (Stosunek do zwierząt. Komunikat z badań, CBOS, Warszawa, 2006). Wyniki badania opinii publicznej przeprowadzonego przez Instytut Badań Opinii Publicznej Homo Homini (na zlecenie Stowarzyszenia Otwarte Klatki) w lutym 2014 r. pokazują, że 55% ankietowanych popiera wprowadzenie w Polsce zakazu hodowania zwierząt futerkowych. Z kolei wyniki sondażu przeprowadzonego przez Homo Homini (również na zlecenie Stowarzyszenia Otwarte Klatki) wskazują, że 66,3% ankietowanych sprzeciwia się hodowli lisów na futro.

Petycję do posłów VIII kadencji Sejmu RP w sprawie nowelizacji ustawy o ochronie zwierząt zakazującą hodowli psowatych na futro do dnia 20 stycznia 2016 roku podpisało 61 833 osób (petycja z inicjatywy Stowarzyszenia Otwarte Klatki). Pojawiają się też liczne protesty mieszkańców przeciwko planom budowy ferm norek w sąsiedztwie ich miejscowości związane z uciążliwością ich

funkcjonowania dla ludzi i środowiska. Pod petycją dotyczącą całkowitego zakazu hodowli zwierząt na futra na stronie Fundacji Międzynarodowy Ruch na Rzecz Zwierząt podpisało się 112 tys. osób. Pod obywatelskim projektem ustawy o ochronie zwierząt, który zakładał m.in. całkowity zakaz chowu zwierząt na futra, podpisało się 220 tys. obywateli i obywaterek.

Zakaz hodowli zwierząt na futro obowiązuje w Austrii, Chorwacji, Wielkiej Brytanii, Bośni i Hercegowinie, Słowenii, Holandii. Częściowe zakazy – Dania, Niemcy (zakaz hodowli lisów na futro). Ograniczenia w hodowli – Szwecja, Włochy. Szwajcaria – przepisy określają minimalną powierzchnię klatki na 15 m² dla dwóch norek oraz 40 m² dwóch lisów polarnych. Kampanie, których celem jest zakazanie hodowli zwierząt na futra, prowadzone są w tej chwili również m.in. w Finlandii, Norwegii, Danii, Czechach, Niemczech, Irlandii czy w Belgii.

Dla zagwarantowania przestrzegania zakazów i wymogów wprowadzanych niniejszą ustawą zmodyfikowano i wprowadzono nowe przepisy karne (art. 1 pkt 6 i 7 projektu). Proponuje się wprowadzenie elementu sprawiedliwości naprawczej, jakim są prace społecznie użyteczne na rzecz organizacji społecznej, której statutowym celem działania jest ochrona zwierząt, zamiast grzywny lub obok niej. Celem wymiaru sprawiedliwości nie jest tu odwet, lecz naprawienie wyrządzonej szkody lub krzywdy. Stosowanie metod sprawiedliwości naprawczej zmniejsza ryzyko popełnienia podobnego wykroczenia w przyszłości, sprzyja także rehabilitacji społecznej.

Niemniej jednak w przypadku złamania zakazów hodowli zwierząt na futra lub zakazu działalności menażerii objazdowych oraz widowisk z udziałem zwierząt możliwe jest zastosowanie kary grzywny oraz orzeczenia nawiazki na cel związany z ochroną zwierząt. Wysokość grzywny i nawiazki związana jest z wysokimi dochodami uzyskiwanymi obecnie z takiej działalności.

W przypadku naruszenia nakazów albo zakazów określonych w art. 10a ust. 1–3, art. 11 ust. 3, art. 12 ust. 1–4b, art. 12 ust. 5–6, art. 13 ust. 1, art. 14, art. 15 ust. 1–5, art. 16, art. 17 ust. 1–4, art. 17 ust. 6–7, art. 18, art. 22 ust. 1, art. 22a, art. 25 lub art. 27 ustawy o ochronie zwierząt wprowadzano możliwość orzeczenia:

- 1) wykonania prac społecznie użytecznych w szczególności na rzecz organizacji społecznej, której statutowym celem działania jest ochrona zwierząt,
- 2) możliwość orzeczenia nawiazki w wysokości do 20 000 zł na cel związany z ochroną zwierząt.

W przypadku naruszania nakazów i zakazów związanych z trzymaniem zwierząt domowych na uwięzi / w kojcu zrezygnowano z kary grzywny. Wprowadzono możliwość orzeczenia:

- 1) kary nagany,
- 2) wykonania prac społecznie użytecznych w szczególności na rzecz organizacji społecznej, której statutowym celem działania jest ochrona zwierząt,
- 3) przepadek zwierzęcia,
- 4) możliwość orzeczenia nawiązki w wysokości do 5 000 zł na cel związany z ochroną zwierząt.

Zmieniona została kwalifikacja naruszania zakazów hodowli zwierząt na futra lub zakazu działalności menażerii objazdowych oraz widowisk z udziałem zwierząt – wprowadzana kwalifikacja to przestępstwo, a nie tak jak dotychczas – wykroczenie.

W przypadku naruszania zakazu hodowli zwierząt na futra orzekana będzie kara ograniczenia wolności. Wprowadzono możliwość orzeczenia:

- 1) wykonania prac społecznie użytecznych w szczególności na rzecz organizacji społecznej, której statutowym celem działania jest ochrona zwierząt, w wymiarze do 6 miesięcy,
- 2) przepadek narzędzi, klatek lub przedmiotów służących do popełnienia wykroczenia oraz przedmiotów z niego pochodzących, jak również można orzec przepadek zwierzęcia,
- 3) nawiązki w wysokości do 200 000 zł na cel związany z ochroną zwierząt.

W przypadku naruszania zakazu działalności menażerii objazdowych oraz widowisk z udziałem zwierząt orzekana jest kara ograniczenia wolności. Wprowadzono możliwość orzeczenia:

- 1) wykonania prac społecznie użytecznych w szczególności na rzecz organizacji społecznej, której statutowym celem działania jest ochrona zwierząt, w wymiarze do 3 miesięcy,
- 2) przepadek narzędzi, klatek lub przedmiotów służących do popełnienia wykroczenia oraz przedmiotów z niego pochodzących, jak również zwierzęcia,
- 3) nawiązki w wysokości do 100 000 zł na cel związany z ochroną zwierząt.

3. Skutki społeczne, gospodarcze, finansowe i prawne

Wejście w życie ustawy spowoduje pozytywne skutki społeczne. Nastąpi to poprzez poprawę dobrostanu zwierząt domowych i warunków ich utrzymywania oraz poprawę warunków ochrony środowiska i warunków życia w okolicach dotych-

czas funkcjonujących ferm zwierząt hodowanych na futra.

Negatywne skutki społeczne mogące wystąpić jako skutek zakazu hodowli i chowu zwierząt na futro i przyczynić się do spadku dochodów pewnej grupy społeczeństwa złagodzone zostaną długim okresem *vacatio legis*, a także przewidzianym w projekcie przepisami przejściowymi zakładającymi pomoc zarówno przedsiębiorcom jak i zatrudnionym przez nich pracownikom w zmianie profilu prowadzonej działalności i zmianie kwalifikacji zawodowych. W związku z utratą dotychczasowego źródła dochodu spowodowaną wprowadzeniem zakazu chowu zwierząt na futra możliwe byłoby objęcie osób odchodzących z tej branży działaniami realizowanymi w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020. W szczególności mogą być to premie dla młodych rolników, restrukturyzacja małych gospodarstw inne formy pomocy na rozpoczęcie nowej działalności pozarolniczej.

Skutki gospodarcze i finansowe dla podmiotów objętych projektem będą miały charakter przejściowy i będą związane z procesem dostosowania się do nowej sytuacji rynkowej. Zgodnie z raportem „Wpływ ekonomiczny branży hodowli zwierząt futerkowych na gospodarkę Polski” przygotowany w maju 2014 roku przez firmę PwC Polska Sp. z o.o., sfinansowanego ze środków Polskiego Związku Hodowców Zwierząt Futerkowych, w Polsce działało 637 gospodarstw zajmujących się hodowlą zwierząt futerkowych. W 2013 roku branża ta przyniosła 2,5% wartości generowanej przez całe rolnictwo, 4% eksportu rolno-spożywczego oraz 291 mln zł w postaci podatków oraz składek społecznych. W 2010 roku Europejskie Stowarzyszenie Hodowców Zwierząt Futerkowych (EFBA) szacowało, że produkcja futer dawała 60–120 tys. miejsc pracy na 7200 fermach we wszystkich krajach Unii Europejskiej. Oznacza to przeciętnie 8–16 osób zatrudnionych na jednej fermie. W Szwecji, Norwegii i Finlandii na fermie pracują przeciętnie 3 osoby. Praca na fermach to w dużej części praca sezonowa lub praca na część etatu. W Polsce funkcjonuje obecnie około 800 ferm, co pozwala szacować tam zatrudnienie w przedziale od 2 400 do 13 300 osób. Likwidacja ferm wiąże się z likwidacją tych miejsc pracy, nie oznacza jednak automatycznego wzrostu bezrobocia. Projekt ustawy zakłada możliwość korzystania ze wsparcia przy zmianie profilu gospodarstwa czy przekwalifikowaniu.

Należy zakładać, że docelowo negatywne skutki finansowe dla podmiotów objętych zakresem ustawy zniwelowane zostaną przez długą *vacatio legis*,

i roczny okres przejściowy (art. 9), które pozwolą „wygasić” działalność fermom prowadzącym działalność przed dniem wejścia w życie ustawy, a jednocześnie podjąć skuteczne działania dla zmiany profilu prowadzonej działalności.

W zakresie skutków prawnych projekt wprowadza nowe obowiązki na właścicieli utrzymujących zwierzęta domowe w sposób niespełniający wymogów określonych w nowej treści zmienianych przepisów art. 9 ustawy o ochronie zwierząt. Również i w tym zakresie przewidziano rozwiązania przejściowe pozwalające uniknąć negatywnych skutków braku możliwości dostosowania się do tych wymogów przez niektórych właścicieli. Nałożono na gminy obowiązek zapewnienia w schroniskach miejsc dla zwierząt, z których właściciele będą zmuszeni zrezygnować, nie posiadając środków na budowę kopców lub ogrodzenie terenu spełniających wymogi ustawowe. Jednocześnie przewidziano dotację celową na dofinansowanie tego zadania własnego gmin z budżetu państwa (art. 10).

Skutkiem prawnym wejścia w życie ustawy będzie także konieczność zaprzestania działalności cyrkowej z wykorzystaniem zwierząt. Biorąc pod uwagę trudności w zabezpieczeniu warunków dalszego utrzymywania zwierząt używanych do tego celu nałożono na wojewodów obowiązek zapewnienia dla takim zwierząt miejsc zapewniających ich bezpieczne utrzymanie.

Zmniejszą się zadania Inspekcji Weterynaryjnej związane z nadzorem nad hodowlą i chowem zwierząt futerkowych oraz działalnością cyrkową.

Zmieniona i rozszerzona będzie odpowiedzialność za czyny karalne przewidziane w ustawie o ochronie zdrowia zwierząt. Szczegółowe zmiany opisano w pkt 2 uzasadnienia

Konsekwencją wejścia w życie ustawy będzie utrata mocy rozporządzenia wydanego na podstawie art. 22 ust. 6 ustawy z dnia 29 czerwca 2007 r. o organizacji hodowli i rozrodzie zwierząt gospodarskich. W treści nowego rozporządzenia nie zostaną uwzględnione kwestie związane z prowadzeniem rejestru zwierząt futerkowych.

4. Skutki finansowe dla budżetu państwa i budżetów jednostek samorządu terytorialnego.

Projekt może rodzić skutki finansowe dla budżetu państwa związane z wprowadzeniem przewidzianego w art. 12 programu wsparcia do osób zmieniających hodowlę i chów zwierząt futerkowych

na inną działalność, a także osób zatrudnionych w podmiotach, których działalność zostanie zakazana. Dodatkowym wydatkiem budżetu państwa będą także zadania wojewody przewidziane w art. 10 i art. 11. Dzięki wydłużonemu okresowi wejścia w życie ustawy będzie stworzona możliwość zaplanowania tych wydatków w budżecie państwa na rok 2018.

Koszty obsługi zadania gmin przewidzianego w art. 11 pokryte zostaną z dotacji przekazywanej przez wojewodów z części budżetu państwa pozostającej w ich dyspozycji.

Miesięczny koszt utrzymania psa w schronisku dla zwierząt to około 500 zł. W przypadku zwierząt występujących w cyrkach miesięczny koszt utrzymania to przykładowo: słoń – 4260 zł, niedźwiedź – 1000 zł, waran – 150 zł. Jednak przedstawienie dokładnego wyliczenia jest utrudnione z uwagi na następujące kwestie:

- 1) w chwili obecnej brak dokładnej listy zwierząt przetrzymywanych w cyrkach, uwzględniającej gatunek i liczbę osobników,
- 2) nie jest znana długość życia poszczególnych zwierząt, które miałyby zostać utrzymywane po przejściu od cyrków,
- 3) liczba psów przekazanych do schronisk jest obecnie trudna do oszacowania,
- 4) psy nie są oddawane do schronisk bezterminowo, a jedynie do czasu oddania do adopcji.

5. Projekt w zakresie swojej regulacji jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Ograniczenia i zakazy wprowadzane ustawą są w opinii wnioskodawców zgodne z unijnymi przepisami dotyczącymi dobrostanu zwierząt. W przypadku zwierząt gospodarskich i hodowlanych dyrektywy unijne wyznaczają minimalne standardy hodowli, chowu, transportu i uboju zwierząt. Dyrektywy te nie wykluczają możliwości wprowadzenia dodatkowych ograniczeń i wymogów związanych z hodowlą, chowem, transportem i ubojem zwierząt gospodarskich i hodowlanych. W toku prac nad projektem, zależnie od przyjętych ostatecznie rozwiązań, może zająć potrzeba notyfikowana Komisji Europejskiej niektórych przepisów ustawy zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 oraz z 2004 r. Nr 65, poz. 597).

Warszawa, 2016-02-29

**MINISTERSTWO ROLNICTWA
I ROZWOJU WSI
Departament Bezpieczeństwa
Żywności i Weterynarii**

BARDZO PILNE

ŻWhzg/ek-8626-5/2016(703)

Wg rozdzielnika

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi uprzejmie informuje, że w związku z liczną korespondencją, którą otrzymuje Pan Krzysztof Jurgiel, Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi, od przeciwników i zwolenników wprowadzenia zakazu hodowli zwierząt futerkowych, o którym mowa w poselskim projekcie ustawy *o zmianie ustawy o ochronie zwierząt oraz niektórych ustaw*, konieczne jest przygotowanie aktualnej informacji o hodowli zwierząt futerkowych w Polsce, w tym o liczbie ferm, pogłowie samic reprodukcyjnych poszczególnych gatunków zwierząt futerkowych uznanych za zwierzęta gospodarskie na podstawie przepisów o organizacji hodowli i rozrodzie zwierząt gospodarskich, wielkości produkcji skór z poszczególnych gatunków zwierząt futerkowych (oprócz królików) oraz liczbie osób dla których fermy zwierząt futerkowych stanowiły źródło utrzymania. Ponadto konieczne jest ustalenie czy pozostają aktualne informacje, które stosownie do uzgodnień z 2013 r., podawane przez MRiRW oraz związki branżowe hodowców na temat szacunkowej liczby ferm zwierząt futerkowych w Polsce, tj. 31.000 ferm (30.000 ferm królików i 1.000 ferm pozostałych gatunków zwierząt futerkowych) i liczby osób dla których fermy te stanowiły źródło utrzymania, tj. około 50.000 osób.

Biorąc pod uwagę powyższe, uprzejmie prosimy Państwa o przekazanie, w zakresie właściwości, **w nieprzekraczalnym terminie do dnia 4.03.2016 r.**, szacunkowych danych za 2014 r. dot. liczby ferm i pogłowia samic reprodukcyjnych poszczególnych gatunków zwierząt futerkowych uznanych za zwierzęta gospodarskie oraz wielkości produkcji skór z poszczególnych gatunków zwierząt futerkowych (bez królików), z wyjątkiem królików, oraz liczby osób dla których fermy te stanowiły źródło utrzymania. Uprzejmie prosimy także o ewentualne informacje na temat światowej produkcji skór w 2014 r.

DYREKTOR DEPARTAMENTU
Bezpieczeństwa Żywności i Weterynarii

Krystian Popławski

Tadeusz Jakubowski

Szacunkowe dane o dziale specjalnym produkcji rolnej – hodowli i chowie mięsożernych zwierząt futerkowych w Polsce

Według prawodawstwa polskiego, zwierzęta futerkowe uznano za zwierzęta gospodarskie w ustawie o organizacji, hodowli i rozrodzie zwierząt z 1997 roku.

Aktualnie obowiązuje ustawa z dnia 29 czerwca 2007 roku (Dz.U. nr 133 poz. 921), w której w rozdziale 1 art. 2.1, pkt i, zwierzęta futerkowe również zostały zaliczone do zwierząt gospodarskich.

W art. 2. ust. 3) tej ustawy zapisano:

„3) zwierzęta futerkowe – lisa pospolitego (*Vulpes vulpes*), lisa polarnego (*Alopex lagopus*), norkę amerykańską (*Mustela vison*), tchórza (*Mustela putorius*), jenotą (*Nyctereutes procyonoides*), nutrię (*Myocastor coypus*), szynszylę (*Chinchilla lanigera*) i królika (*Oryctolagus cuniculus*),

utrzymywanych w celu produkcji surowca dla przemysłu futrzarskiego, mięsnego i włókienniczego;”

W art. 2.16. ustawy podano definicję: „**stado zwierząt futerkowych** – jest to grupa zwierząt futerkowych tego samego gatunku, utrzymywana wspólnie w celu otrzymania potomstwa”.

W ustawie z dnia 26 lipca 1991 roku o podatku dochodowym od osób fizycznych w art. 2 ust. 3. zapisano, że również „działami specjalnymi produkcji rolnej są: ...hodowla i chów zwierząt futerkowych...”. Podobny zapis znalazł miejsce w art. 2. ust

Fot. T. Jakubowski

Polscy hodowcy zwierząt futerkowych zajmują drugą w Europie i trzecią pozycję na rynku światowym w produkcji naturalnych skór norek, lisów i jenotów.

Fot. T. Jakubowski

3 ustawy z dnia 15 lutego 1992 roku o podatku dochodowym od osób prawnych. W art. 2. ust. 15 ustawy z dnia 11 marca 2004 roku o podatku od towarów i usług zapisano „15) działalność rolnicza –hodowlę i chów zwierząt futerkowych....”

Szacunkowe dane o hodowli i chowie mięsożernych zwierząt futerkowych za 2015 rok.

Wielkość rynku – produkcja skór surowych w skali roku – ok. 10 000 000 skór norek, ok. 250 000 skór lisów, ok. 50 000 skór jenotów.

W Polsce funkcjonuje ok. 750 ferm mięsożernych zwierząt futerkowych (dane z GIW na podstawie rejestrów powiatowych lekarzy weterynarii).

Wielkość stada podstawowe go mięsożernych zwierząt futerkowych

Norki – 2 500 000

Lisy polarne i pospolite – 100 000

Jenoty – 10 000

Wpływ hodowli i chowu zwierząt futerkowych na rynek pracy – daje pracę dla ok. 10 000 osób oraz kilkadziesiąt tysięcy w wyniku świadczenia usług zewnętrznych (razem ok. 50 000 osób); są to właściciele ferm i ich rodziny, pracownicy ferm, osoby pracujące przy pozyskaniu i obróbce skór surowych, osoby pracujące w wy-

specjalizowanych firmach produkujących sprzęt do hodowli, w firmach farmaceutycznych, dodatków paszowych, lekarzy weterynarii, osoby pracujące w ubojniach bydła, świń, drobiu, przetwórnictwie ryb, w których pozyskuje się uboczne produkty pochodzenia zwierzęcego, osoby świadczące usługi budowlane, pracujące w garbar-

Szacunkowa wartość majątku ferm zwierząt futerkowych (zainwestowanego w obiekty i zwierzęta)

Stada norek	
samice 2 500 000 x 70 EURO=75 000 000 EURO	735 000 000 PLN
samce 500 000 x 70 EURO=35 000 000 EURO	147 000 000 PLN
wartość ferm (teren, urządzenia, zabudowa)	2 500 000 000 PLN
kuchnie paszowe	1 000 000 000 PLN
skórownie	100 000 000 PLN
Stada lisów i jenotów	400 000 000 PLN
RAZEM	4 882 000 000 PLN

niach, zakładach kuśnierskich i inne podmioty zatrudniające osoby obsługujące branżę.

Aspekt społeczny i gospodarczy hodowli zwierząt futerkowych w Polsce

Z hodowlą związanych jest bezpośrednio lub pośrednio kilkadziesiąt tysięcy osób, zamieszkujących obszary wiejskie, często gospodarujących na słabych glebach, gdzie hodowla jest jedynym źródłem utrzymania oraz nierzadko jedynym pracodawcą w danej okolicy.

Hodowla zwierząt futerkowych jest najbardziej rentowną dziedziną w produkcji zwierzęcej w Polsce.

Ochrona środowiska

Norki, lisy, jenoty, tchórze karmione są niejadalnymi dla człowieka ubocznymi produktami pochodzenia zwierzęcego z przemysłu spożywczego.

Nie ma tańszej i bardziej efektywnej gospodarczo i ekologicznie metody zagospodarowania tego rodzaju produktów. **Na polskich fermach zwierząt futerkowych skarmianych jest rocznie**

Norki, lisy, jenoty, tchórze karmione są niejadalnymi dla człowieka ubocznymi produktami pochodzenia zwierzęcego z przemysłu spożywczego.

Fot. T. Jakubowski

ok. 600 000 000 kg ubocznych produktów wołowych, wieprzowych, drobiowych, rybnych i innych produktów przemysłu spożywczego.

Trzeba pamiętać, że **technologia przemysłowej utylizacji biologicznych produktów zagraża środowisku i jest bardzo kosztowna.** Wymaga dużych na-

kładów energii – zużycia węgla, gazu, energii elektrycznej.

Futra i skóry zwierząt zbudowane są ze związków organicznych i **bardzo szybko ulegają biodegradacji. Są bezpieczne dla środowiska.**

Tkaniny syntetyczne rozkładają się setki lat – ich produkcja zagraża środowisku.

Fot. T. Jakubowski

Zaprzestanie hodowli w Polsce spowoduje wzrost pogłowia tych zwierząt w Danii i innych krajach.

Fot. T. Jakubowski

Ochrona dzikich zwierząt

Zmniejsza się zainteresowanie pozyskiwaniem skór z dzikich zwierząt – ułatwia to ich ochronę. Zwierzęta dzikie pozyskuje się poprzez ich odstrzał oraz sposobami traperskimi – chwytanie w sidła, żelaza, chwytki i inne metody zadające cierpienie zwierzętom.

Popyt na skóry z dzikich zwierząt maleje, gdyż **jakość skór od zwierząt, których chów prowadzony jest na fermach, jest dużo wyższa niż skór dzikich zwierząt**. W hodowli fermowej jest możliwość uzyskiwania w procesie doskonalenia genetycznego nowej jakości okrywy włosowej – ponad 200 odmian o różnych barwach i zmienionej strukturze włosa.

Jaki wpływ ma hodowla zwierząt futerkowych na polską gospodarkę?

Wpływ hodowli i chowu zwierząt futerkowych na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego:

Pozytywny wpływ na budżet państwa, w tym:

Pobór podatku dochodowego, ZUS od zatrudnionych w branży ludzi.

Pobór podatku dochodowego, podatku VAT od podmiotów – hodowców.

Pobieranie podatku na rzecz samorządu terytorialnego.

Wzrost siły nabywczej ludności – ożywienie lokalnego rynku, konsumpcji.

Wpływ hodowli i chowu zwierząt futerkowych na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw

Polscy hodowcy zwierząt futerkowych zajmują **drugą w Europie i trzecią pozycję na rynku światowym w produkcji naturalnych skór norek, lisów i jenotów**. Tylko za skóry norek, sprzedawanych na aukcjach w Helsinkach, Kopenhadze, Toronto i Seattle, hodowcy uzyskują rocznie ok. **400 000 000 EURO** przychodu. W bieżącym roku, przy spadku cen skór, przychód może być niższy. Wynika to ze światowej koniunktury i funkcjonowania wolnego rynku. ■

Norki fermowe nie są w stanie zagrozić ptactwu dzikiemu i domowemu. Z norką amerykańską dziko żyjącą łączy norkę fermową tylko nazwa.

Fot. T. Jakubowski

Tadeusz Jakubowski

FAKTY I MITY

dotyczące polskiej hodowli mięsożernych zwierząt futerkowych

Fakty dotyczące hodowli

1. Farmy zwierząt futerkowych w sposób naturalny zagospodarowują w skali roku ok. **600 000 tysięcy ton produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego**. Utylizacja przemysłowa tych wysoko uwodnionych biologicznych produktów jest energochłonna, kosztowna i zagraża naturalnemu środowisku.

2. Gospodarstwa utrzymujące zwierzęta futerkowe dają pracę dla mieszkańców terenów wiejskich w rejonach o bezrobociu strukturalnym (wsie po byłych PGR-ach, słabe jakościowo gleby itp.) – **obecnie**

nie jest zatrudnionych w branży i współpracujących z nią podmiotach ok. 50 000 osób.

3. Dobrze funkcjonuje **nadzór Inspekcji Weterynaryjnej, Inspekcji Sanitarnej i Inspekcji Ochrony Środowiska** w zakresie działalności ferm oraz stała kontrola dobrostanu hodowanych zwierząt.

4. Dobrze przygotowanie rolników do hodowli – **tradycje hodowli sięgają lat 20. XX wieku.**

5. **Polska jest obecnie drugim (po Danii) w Europie producentem skór surowych zwierząt futerkowych.**

6. **Polscy hodowcy eksportują prawie 100% skór surowych (ok. 10 mln) o wartości ok. 400 mln Euro rocznie** – sprzedaż przez domy aukcyjne w Helsinkach, Kopenhadze, Toronto i Seattle. Skóry z fermowych norek, lisów i jenotów to jedne z niewielu produktów rolnych eksportowanych z Polski i krajów UE do Chin i innych krajów Dalekiego Wschodu. Ma miejsce doskonała organizacja branży poprzez aukcyjny system sprzedaży.

7. **Branża hodowli zwierząt futerkowych jest stabilna.**

Fot. T. Jakubowski

Dobrze zorganizowane farmy poprzez systemy ogrodzeń i monitoringu wewnętrznego uniemożliwiają ucieczkę norek. Ze względów ekonomicznych każda ucieczka norki jest oczywistą stratą dla hodowcy.

unijnych przepisów, dotyczących dobrostanu zwierząt hodowlanych.

Mity/obawy dotyczące hodowli, podnoszone przez przeciwników hodowli norek:

Zagrożenie zdrowia okolicznych mieszkańców (choroby odzwierzęce, wirusy i bakterie)?
– **nie ma żadnych dowodów na negatywny wpływ norek na zdrowie człowieka. Nie ma zoonoz, które pochodziłyby od norek.**

Zagrożenie spowodowane skarmianiem „padliną”? - **w Polsce jest całkowity zakaz skarmiania na fermach norek, lisów i jenotów odpadami i padliną. Do skarmiania używa się tylko ubocznych produktów pochodzenia zwierzęcego kat. 3 i 2, nieprzeznaczonych do spożycia przez ludzi. Jest to skrupulatnie nadzorowane przez Inspekcję Weterynaryjną.**

Zagrożenie inwazją much i gryzoni? – **każda ferma pro-**

Fot. T. Jakubowski

Związek hodowców dba o szkolenia hodowców i podnoszenie poziomu standardów dobrej praktyki hodowlanej w Polsce, certyfikuje fermę, śledzi najnowsze trendy w hodowli, diagnostyce i profilaktyce weterynaryjnej, dysponuje własnym laboratorium.

8. Hodowla zwierząt futerkowych w Polsce nie jest niczym nowym. **Od ponad 80 lat istnieją**

w Polsce fermę norek, lisów i jenotów. Na skutek prowadzonej selekcji, zarówno fermowe norki, jenoty, lisy, szynszyle i tchórzofretki są udomowionymi zwierzętami gospodarskimi.

9. **Zaprzestanie hodowli w Polsce spowoduje wzrost poglobia tych zwierząt w Danii i innych krajach.** Hodowla przeniesie się również do Chin, gdzie nie ma podobnych do

Polscy hodowcy eksportują prawie 100% skór surowych (ok. 10 mln) o wartości ok. 400 mln Euro rocznie.

Fot. T. Jakubowski

W branży i współpracujących z nią podmiotach zatrudnionych jest około 50 000 osób.

Fot. T. Jakubowski

wadzi skuteczne postępowanie w zakresie dezynsekcji i deratyzacji, nadzorowane przez Inspekcję Weterynaryjną.

Zagrożenie dla innych zwierząt gospodarskich hodowanych w pobliżu ferm (drób)? – **norki fermowe** nie są w stanie zagrozić ptactwu dzikiemu i domowemu. Z norką amerykańską dziko żyjącą łączy norkę fermową tylko nazwa, którą zastosowano w **ustawie o organizacji, hodowli i rozrodzie zwierząt z 1997 roku**. Norka hodowana jest na fermach od ponad 100 lat i dotychczas uzyskano w warunkach hodowlanych ponad 100 jej pokoleń. Uległa daleko posuniętej domestyfikacji (udomowieniu). Samodzielnie nie jest w stanie zdobyć pożywienia. Szybko zginie w naturalnym środowisku. Według prawodawstwa polskiego, norkę fermową (nadal określaną w polskim prawie jako norka amerykańska) uznano za **zwierzę gospodarskie w ustawie**

o organizacji, hodowli i rozrodzie zwierząt z 1997 roku. Aktualnie obowiązuje **ustawa z dnia 29.czerwca 2007 roku (Dz.U.nr 133 poz. 921), w której w rozdziale 1 Art. 2. 1, pkt i, norka zaliczona została do zwierząt gospodarskich**. W art. 2.3. **ustawa określa, że gospodarskie zwierzęta futerkowe** powinny być utrzymywane w celu produkcji surowca dla przemysłu futrzarskiego, mięsnego

i włókienniczego. W art. 2.16. podano definicję stada zwierząt futerkowych – jest to grupa zwierząt futerkowych tego samego gatunku, utrzymywana wspólnie w celu otrzymania potomstwa.

Dziko żyjącą norkę amerykańską należy monitorować i obniżać jej liczebność. Jest to zwierzę łowne i nie ma żadnych ograniczeń w jej pozyskiwaniu przez myśliwych. Trzeba pamiętać, że

Fot. T. Jakubowski

w uśmiercaniu ptactwa domowego mogą brać udział inne łasicowate, jak kuny, tchórze oraz psowate – lisy.

Wywołujący alergię „fetor” z ferm, odory? – **nie ma na to udokumentowanych medycznie dowodów. Wiele osób – właściciele, ich rodziny i pracownicy - mieszkają przy fermach i nie notuje się u nich zwiększonej zachorowalności.**

Zahamowanie rozwoju agroturystyki? – **fermy lokalizowane są na terenach przeznaczonych na użytkowanie rolnicze. Musi być to zgodne z planami zagospodarowania przestrzennego gminy/miasta.**

Oszpecenie regionu? – **hodowla zwierząt futerkowych jest to forma rolniczej działalności gospodarczej i, podobnie jak inne tego rodzaju przedsięwzięcia gospodarcze, w pewnym stopniu zmienia otoczenie.**

Spadek wartości gruntów wokół ferm norek? – **zwykle podnosi wartość gruntów rolnych. Może wpływać pozytywnie na zahamowanie urbanizacji terenów rolniczych. Wieś nie może mieć/pełnić tylko funkcji rekreacyjnych dla ludzi z miasta.**

Uciekające norki wytrzebią okoliczne ptactwo, atakują także mniejsze ssaki, wyjadają ryby

z rzek, stawów i jezior? – **dobrze zorganizowane фермы poprzez systemy ogrodzeń i monitoringu wewnętrznego uniemożliwiają ucieczkę norek. Ze względów ekonomicznych każda ucieczka norki jest oczywistą stratą dla hodowcy.**

Podsumowanie

Powyższy materiał jest próbą, mającą na celu podjęcie merytorycznej dyskusji nad projektem ustawy o ochronie zwierząt, prowadzonej przez organizacje mające na celu wprowadzenie zakazu hodowli i chowu zwierząt futerkowych w Polsce. ■

Ciepłych i udanych Świąt Wielkanocnych

oraz

wszelkiej pomyślności i radości

w życiu zawodowym i prywatnym

życzy Zarząd

Polskiego Związku Hodowców

i Producentów Zwierząt Futerkowych

wraz z pracownikami biura

GĄSIOREK Sp.J.
ul. Wrzesińska 8
62-250 Czerniejewo
tel. 61 4273 166
e-mail: biuro@grhgasiorek.pl

GOSPODARSTWO ROLNO-HODOWLANE
GĄSIOREK Sp.J.
Czerniejewo

**karma
dla norek**

Wybór prezesa PZHiPZF Rajmunda Gąsiorka do Prezydium Rady Federacji Branżowych Związków Producentów Rolnych

8 lutego 2016 roku Rada Federacji Branżowych Związków Producentów Rolnych (FBZPR) dokonała uzupełnienia składu Prezydium. Na członka Prezydium wybrany został Rajmund Gąsiorek – prezes Polskiego Związku Hodowców i Producentów Zwierząt Futerkowych. Jest to ogromne wyróżnienie dla naszej branży oraz ważny powód do zadowolenia. FBZPR jest ogólnopolską organizacją producentów rolnych z siedzibą w Warszawie przy ul. Wspólnej 30 (gmach MRiRW) oraz prowadzi biuro w Brukseli. Federacja zrzesza w swojej strukturze 30 związków. Jej działania obejmują m.in. kształtowanie polityki rolnej, a także pracę na rzecz rozwijania i stabilizacji produkcji w gospodarstwach specjalistycznych. Dzięki ścisłej współpracy z FBZPR mamy możliwość szerszego przekazywania informacji o naszej branży, jej sukcesach i problemach oraz jesteśmy w głównym nurcie, kształtującym przyszłość polskiego rolnictwa.

Prezesowi Rajmundowi Gąsiorkowi gratulujemy wyróżnienia oraz życzymy sukcesów w działalności.

Redakcja

Spotkanie Ministra z Radą Federacji

8 lutego 2016 roku odbyło się w gmachu Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi w Warszawie spotkanie Rady Federacji Branżowych Związków Producentów Rolnych z ministrem rolnictwa Krzysztofem Jurgielem. Podczas spotkania omawiano aktualną sytuację na poszczególnych rynkach rolnych, plany ministerstwa na najbliższy okres oraz problemy poszczególnych branż. Przedstawiciele związków branżowych poruszyli kwestie dotyczące m.in. produkcji trzody chlewnej, rynku mleka, produkcji drobiarskiej, problemy producentów tytoniu i chmielu, handlu bezpośredniego, postulaty hodowców koni, problemy z dzikami. Postulaty dotyczyły również po-

Fot. T. Jakubowski

wołania zespołów konsultacyjnych ds. poszczególnych rynków rolnych oraz uruchomienia terminala zbożowego. Przedsta-

wiciele PZHiPZF uczestniczyli również w tym spotkaniu i prezentowali naszą branżę.

Redakcja

UWAGA!!!

DRODZY HODOWCY

Deklaracje członkowskie

Polskiego Związku Hodowców i Producentów Zwierząt Futerkowych
prosimy niezwłocznie przesłać

na adres oddziału PZHIPZF:
ul. Pocztowa 5, 62-080 Tarnowo Podgórne

Hodowcy należący do Okręgowych Związków zrzeszających hodowców
mięsożernych zwierząt futerkowych proszeni są
o składanie deklaracji w swoich okręgach.

Gala finałowa konkursu Rolnik – Farmer Roku

Już po raz 22 wybrano laureatów Ogólnopolskiego Konkursu Rolnik – Farmer Roku. Gala

finałowa konkursu odbyła się 5 lutego 2016 roku. Konkurs objęli honorowym patronatem: Krzysz-

tof Jurgiel, minister rolnictwa i rozwoju wsi, Waldemar Humięcki – prezes Agencji Nieruchomości Rolnych oraz Antoni Bukaluk, rektor Uniwersytetu Technologiczno-Przyrodniczego w Bydgoszczy. Organizatorem konkursu było Stowarzyszenie Polski Klub Rolnik – Farmer Roku.

Laureatami XXII edycji konkursu i zdobywcami tytułu **Rolnik – Farmer Roku w kategorii „działy specjalne”** zostali **Teresa i Jan Drabina – hodowcy norek**. Zwycięzcom gratulujemy sukcesu i życzymy powodzenia w dalszej pracy.

Redakcja

MIESZANKA PASZOWA – UZUPEŁNIAJĄCA
NORKA/LIS 0,1%

- produkt opracowany dla mięsożernych zwierząt futerkowych
- produkt wytwarzany na zlecenie związku
- wysoką jakość produktu potwierdzają wyniki hodowlane

**OD PONAD 88 LAT DBAMY
O ROZWÓJ
POLSKIEJ HODOWLI
- NAM MOŻESZ ZAUFAC**

Zamówienia w Hurtowni PZHiPZF Oddział w Tarnowie Podgórnym, tel. 61 814 70 51

Fot. T. Jakubowski

Teresa i Jan Drabinowie z Czarniejewa – laureaci AgroLigi – z wizytą na Wydziale Nauk o Zwierzętach SGGW w Warszawie

20 stycznia 2016 r. w Auli Kryształowej Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie odbyła się Noworoczna Gala Agrobiznesu oraz V Konfrontacje „Drogi do AgroSukcesu”. Organizatorami wydarzenia byli: SGGW, Stowarzyszenie AgroBiznesKlub i redakcja miesięcznika „AGRO”. W trakcie uroczystości nagrodzono laureata nagrody stowarzyszenia AgroBiznesKlub im. Andrzeja Warchoła, laureatów konkursu „Kwatery na medal”, wręczono Świadectwa Wierzytelności Czynnienia Dobra Ogólnego, a także statuetki „Pomocna dłoń”. Podczas uroczystości wręczono także „Medale 25-lecia” laureatom konkursu Agropresiębiorca RP z lat 1991–2015.

Noworoczna Gala Agrobiznesu została poprzedzona cyklem tematycznych spotkań pod wspólnym tytułem Konfrontacje „Drogi do AgroSukcesu”, które odbyły się na kilku wydziałach SGGW.

Na Wydziale Nauk o Zwierzętach odbyło się spotkanie z uznanymi praktykami z zakresu produkcji zwierzęcej – laureatami ogólnopolskich konkursów: Agropresiębiorca RP oraz AgroLiga.

Moderatorem spotkania był prof. Włodzimierz Fiszera z Uni-

wersytetu Przyrodniczego w Poznaniu.

Naszymi gośćmi byli:

– **Teresa i Jan Drabina**, hodowcy zwierząt futerkowych w Czarniejewie, wicemistrzowie krajowi AgroLigi 2014 w kategorii Rolnicy.

Fot. T. Jakubowski

– **Jadwiga i Wojciech Wilamowscy**, hodowcy bydła mlecznego w Mańkowie; pan Wojciech jest laureatem konkursu Wzoru Agropresiębiorca RP 2013.

Goście chętnie podzielili się swoimi doświadczeniami zawodowymi z uczestnikami spotkania, pracownikami i studentami naszego Wydziału. Z pasją opowiadali o historii swoich gospodarstw i o dniu dzisiejszym. Mówili o problemach, z jakimi borykają się na co dzień, ale także o swoich sukcesach.

W wystąpieniu i w późniejszej dyskusji p. Drabinę wspierali obecni na spotkaniu dr Tadeusz Jakubowski i prof. Marian Brzozowski. Z interesowaniem wystąpienie hodowcy śledzili także studenci, którzy kilka tygodni wcześniej mieli okazję być

w Czarniejewie w ramach zajęć terenowych i zapoznać się z hodowlą p. Gąsiora.

Na szczególne podkreślenie zasługuje wystąpienie p. prof. Fiszera. W swoim wprowadzeniu Pan Profesor, który nie jest związany z branżą futerkową, podkreślił korzyści, jakie wynikają z hodowli zwierząt futerkowych dla ochrony środowiska, dla rozwoju regionów wiejskich, dla gospodarki kraju.

Marian Brzozowski

OFERTA HURTOWNI PZHiPZF

Preparaty zwalczające muchy i pchły:

MUCHOSTOP – zwalczka muchy metodą rozsypywania/malowania.

AZA - FLY – bardzo silny preparat do zwalczania dorosłych pcheł i much.

MS MAGGOT DEATH PLUS – silny środek do zwalczania larw pcheł i much.

PERMAS - D – silny środek do zwalczania dorosłych pcheł.

AGITA – granulát przeznaczony do zwalczania much, karaluchów i pcheł.

FENDONA 6 SC – preparat owadobójczy do spryskiwania.

ASCYP – preparat owadobójczy do oprysku.

Mieszanki paszowe uzupełniające:

MPU NORKA/LIS 0,1% – mieszanka paszowa uzupełniająca. Sposób stosowania: 1kg/1tonę.

PROMINK IMMUNO – zestaw żywych kultur bakterii prozdrowotnych, poprawiających trawienie. Sposób stosowania: 0,5 kg/1 tonę.

MINK B-PLUS – mieszanka stosowana przy niedoborach witaminy B. Sposób stosowania: 1kg/1tonę.

PRÉGNOS H – preparat uzupełniający codzienną dietę w okresie rozrodu. Sposób stosowania: profilaktycznie 0,5kg/1tonę.

H-BIOTIN MAX – reguluje procesy zachodzące w skórze i poprawia jakość włosów. Sposób stosowania: profilaktycznie 0,5kg/1tonę.

KANI-HOLD MAX – zapobiega występowaniu kanibalizmu i autoagresji, podawany w sytuacjach stresowych dla zwierząt. Sposób stosowania: 5kg/1tonę.

WITAMINA E + SELEN – podawana w okresie intensywnego wzrostu przy skarmianiu wysokokalorycznej paszy oraz w okresie rozrodu, silne właściwości antyoksydacyjne. Sposób stosowania: 0,5kg/1tonę.

TOP LIVER – wspomaga pracę wątroby, stosowany w okresie wysokoenergetycznego żywienia. Sposób stosowania: 0,5kg/1tonę.

Dodatki do pasz:

WITAMINA C – pobudza mechanizmy odpornościowe organizmu, bierze udział w syntezie hemoglobiny, powstawaniu erytrocytów oraz w przyswajaniu żelaza.

CHLOREK CHOLINY – wskazany przy wysokoenergetycznym okresie żywienia, wspomaga pracę wątroby, odtłuszcza komórki ciała.

METIONINA – niezbędna dla prawidłowego rozwoju włosów i skóry zwierząt, syntetyzowana białek, uczestniczy w detoksykacji czyli odtruwaniu organizmu, działa ochronnie na mięsz wątrobę i nerek.

CZOSNEK SUSZONY – poprawia walory smakowe karmy.

GLUKOZA – poprawia kondycję samic w okresie wykotów oraz zmniejsza syndrom wyczerpania laktacyjnego.

ARBOCEL – koncentrat włókna surowego dodawany do karmy, w celu uzupełnienia włókna pokarmowego w dawce żywieniowej i poprawy właściwości fizycznych karmy.

LACTI GEL – zwiększa zawartość wody w karmie oraz poprawia jej konsystencję, szczególnie zalecany w okresie letnim.

Deratyzacja:

RATER – granulát do zwalczania myszy i szczurów.

Dezynfekcja sucha:

DEZOSAN – proszek o działaniu bakteriobójczym, przeznaczony do powierzchni i pomieszczeń hodowlanych. Sposób stosowania: stosuje się poprzez rozsypywanie preparatu na powierzchnię dezynfekowaną w dawce 40-100g/m².

DEZOSAN z miętą – proszek o działaniu bakteriobójczym Anty Flea (odstraszający pchły), do powierzchni i pomieszczeń hodowlanych. Sposób stosowania: stosuje się poprzez rozsypywanie preparatu na powierzchnię dezynfekowaną w dawce 40-100g/m².

Dezynfekcja mokra:

VIRKON S – preparat o szerokim spektrum aktywności wirusobójczej i bakteriobójczej.

OXIVIR PLUS – uniwersalny preparat myjąco-dezynfekujący.

Pozostałe produkty:

ALUMINIUM SPRAY – do ochrony i pielęgnacji skóry.

ANTYKANIBAL SPRAY – zapach przeciw kanibalizmowi.

LIGNOCEL – włókna drewna bukowego do czyszczenia, uszlachetniania i kosmetyki futer.

REHOFIX – granulát z kolb kukurydzy do czyszczenia, uszlachetniania i kosmetyki futer.

Dezynfekcja rąk:

SOFT CARE – preparat do dezynfekcji rąk + dozownik.

SOFT CARE MED 500 ml – preparat do dezynfekcji rąk z pompką.

Środki do konserwacji paszy:

PIROSIARCZYN SODU – działa hamująco na rozwój bakterii i pleśni.

OXY-NIL – działa hamująco na rozwój bakterii i pleśni do konserwacji paszy bogatej w tłuszcz.

RENDOX PLUS LIQUID – stabilizuje tłuszcze, zapobiega jęlczeniu.

ZAMÓWIENIA W HURTOWNI PZHiPZF W TARNOWIE PODGÓRNYM

tel. 61 814 70 51, kom. 601 348 063

XVIII Krajowy Pokaz Surowych Skór Zwierząt Futerkowych w Bydgoszczy

Tradycyjnie, w pierwszą sobotę lutego, Bydgoszcz gościła hodowców zwierząt futerkowych z całego kraju. Formuła imprezy od wielu lat pozostaje niezmienna i, jak co roku, pokaz gromadzi nie tylko hodowców, ale także przedstawicieli świata nauki i polityki.

Podobnie jak w latach ubiegłych, organizatorzy tegorocznej imprezy: Skinpolex Sp. z o.o. oraz Polski Związek Hodowców i Producentów Zwierząt Futerkowych dołożyli wszelkich starań, aby tegoroczna impreza nie wypadła z kalendarza a zaproszeni goście byli gwarancją wysokiego poziomu merytorycznego wystawy. Tegoroczny pokaz skór w Bydgoszczy honorowym patronatem objął minister rolnictwa i rozwoju wsi pan Krzysztof Jurgiel, podkreślając wysoką rangę naszej imprezy. List do hodowców w imieniu Pana Ministra, który publikujemy poniżej, odczytała pani Katarzyna Magrel, zbierając gromkie brawa uczestników.

Wsparcie naukowców, polityków i władz lokalnych jest

niezmiernie istotne dla naszej branży, dlatego wśród zaproszonych gości nie mogło zabraknąć przedstawicieli świata nauki, reprezentujących największe polskie uczelnie: warszawską, poznańską, lubelską, siedlecką oraz bydgoską. Zaproszenie na pokaz przyjęli również politycy, bezpośrednio zaangażowani w walkę o utrzymanie i rozwój hodowli zwierząt futerkowych w naszym kraju.

Bydgoski pokaz to przede wszystkim impreza organizowana z myślą o hodowcach i dla hodowców. Jesteśmy mile zaskoczeni, że mogliśmy Was gościć w liczbie dużo większej niż oczekiwaliśmy. Dlatego chcielibyśmy jeszcze raz Wam podziękować za tak liczne przybycie i za zaufanie, którym od wielu lat nas darzycie.

Nasza impreza to owoc Waszej ciężkiej i pełnej wyrzeczeń pracy, bez której nie byłoby tradycji bydgoskich spotkań.

Dziękujemy także wystawcom, których udział w wystawie był znacznie większy niż w latach ubiegłych. Podczas pokazu zaprezentowały się zarówno firmy, które gościliśmy w poprzednich edycjach imprezy, jak i nowe firmy, prezentujące swoje produkty w Bydgoszczy po raz pierwszy (Eurowire, HG Poland, Jasopels, JHJ, Korczak-Pelikan, Mieszalnia Pasz - Złotów, M-Tech, NAFA, Norcar BSB, Poldrex, PZH i PZF, Rettenmaier, Twinca Poland).

Tegoroczny pokaz podzielony był - to także tradycja - na dwie części. Przedpołudniową część pokazu uroczyste otworzyli panowie Rajmund Gąsiorek - przewodniczący Rady Nadzorczej Spółek Skinpolex i Skinpolex Polska, prezes Polskiego Związku Hodowców i Producentów Zwierząt Futerkowych oraz gospodarz pokazu - pan Roman Horoszczuk, prezes Spółki Skinpolex. W trakcie otwarcia, minutą ciszy upamiętniono zmarłego w 2015 roku długoletniego hodowcę z Koszalina, śp. Eugeniusza Kulika.

Bydgoski pokaz to jedna z wielu okazji w ciągu roku do

spotkań hodowców z przedstawicielami domów aukcyjnych. Zgromadzeni goście mieli okazję wysłuchać wypowiedzi pana Sebastiana Jansena, starszego wiceprezesa, dyrektora naczelnego firmy NAFA, na temat obecnej sytuacji na rynku skór zwierząt futerkowych i prognoz na dalszą część sezonu. Do dyspozycji hodowców byli również inni przedstawiciele NAFA, a także przedstawiciel duńskiego domu aukcyjnego KF, pan Olger Schepens, który wraz z małżonką pojawili się na bydgoskiej wystawie w charakterze gości.

Cykliczny pokaz skór w Bydgoszczy jest podsumowaniem

efektów całorocznej pracy hodowców a wieńczy go wybór najlepszych skór zgłoszonych do konkursu. To kulminacyjny punkt pierwszej części imprezy a zarazem okazja do porównania jakości skór konkursowych i możliwości bezpośredniej rozmowy z selekcjonerami i członkami komisji oceniającej. A ci ostatni nie mieli łatwego zadania. Kilka dni przed pokazem, komisja składająca się z selekcjonerów Domu Aukcyjnego NAFA w osobach panów Marcina Fabiańczyka i Łukasza Rakowskiego oraz emerytowanej specjalistki Skinpolexu z zakresu lotowania skór pani Jolan-

ty Hryckiewicz, stanęła przed trudnym zadaniem wyboru najlepszych skór.

Do tegorocznego konkursu zgłoszono w sumie 450 lotów

skór. Selekcyjnerzy nie mieli łatwego zadania, nie tylko ze względu na ilość skór, ale również ze względu na prezentowaną wysoką jakość skór zgłoszonych do konkursu. Kryteria oceny skór pozostały bez zmian w porównaniu do lat ubiegłych. Maksymalna ilość punktów dla jednego lotu wynosi 100 pkt. i jest sumą czterech ocenianych cech lotu tj. czystości barwy (maks. 10 pkt.), gęstości włosów pokrywowych (maks. 35 pkt.), gęstości włosów podszytowych (maks. 35 pkt.) i wyrównania lotu (maks. 20 pkt.). Punktacja polega na odejmowaniu punktów od wartości maksymalnych za każdą niedoskonałość.

Ogółem nagrodzonych zostało 19 hodowców w dwóch

głównych kategoriach, przyznając odpowiednio 21 pierwszych, drugich i trzecich lokat.

Warto odnotować, iż najwyższe lokaty zajęli hodowcy reprezentujący młode pokolenie, których zaangażowanie, pasja i profesjonalizm pozwoliły cieszyć się zwycięstwem w konkursie. Najwyżej ocenionym lotem konkursowym (101 pkt.) może poszczycić się pan Sebastian Rakowski w kategorii norek czarnych samice. Drugim hodowcą wyróżnionym, reprezentującym młode pokolenie, jest pan Henryk Chałubiński, którego skóry okazały się bezkonkurencyjne w kategoriach norek perła samice (97 pkt.) i palomino samice (98 pkt.). Obydwaj panowie otrzymali dodatkowo nagrody specjalne NAFA - pan Rakowski za najwyżżej punktowany lot

konkursowy a pan Chałubiński za najlepszą jakość skór zgłoszonych do konkursu.

Wszystkim hodowcom biorącym udział w konkursie ser-

decznie gratulujemy i życzymy sukcesów na kolejnych pokazach. Nagrodzonym życzymy utrzymania doskonałej jakości i motywacji do dalszej pracy.

Hodowcom, którym w tym roku nie udało się znaleźć w czołówce, życzymy jeszcze większego zaangażowania i determinacji w działaniu.

Organizatorzy pokazu zadbali również o niespodziankę na tegorocznej wystawie. Dzięki uprzejmości sponsorów zorganizowano loterię, w której można było wygrać wiele wartościowych nagród, przydatnych w pracy na fermie. W loterii wzięli udział wyłącznie hodowcy zwierząt futerkowych obecni na pokazie skór. Gratulujemy hodowcom, do których uśmiechnęło się szczęście w losowaniu nagród i serdecznie dziękujemy hojnym sponsorom - przedstawicielom firm: EUROWIRE, JASOPELS, JHJ, KORCZAK – PELIKAN, MIESZALNIA PASZ – ŻŁOTÓW, NORCAR BSB, RETTENMAIER.

Druga część bydgoskiej imprezy miała miejsce w budynku Opery Nova, w restauracji Maestra, do której zaproszono gości na uroczysty bankiet. W części oficjalnej wręczono hodowcom puchary za uzyskane lokaty w poszczególnych kategoriach oraz przyznano nagrody specjalne. Ten wyjątkowy wieczór uświetnił, to także tradycja bydgoskiej imprezy, wspaniały pokaz mody futrzarskiej Pracowni Kuśnierskiej Małgorzaty i Franciszka Łukasiewiczów oraz Atelier Caroliny Karoliny Łukasiewicz.

Wszystkim gościom serdecznie dziękujemy za przybycie i udział w XVIII Pokazie Surowych Skór Futerkowych w Bydgoszczy. Dziękujemy za wspólną zabawę i zachęcamy wszystkich hodowców do nadsyłania skór na kolejną edycję imprezy, która tradycyjnie odbędzie się w pierwszy weekend lutego 2017 roku.

Do zobaczenia w Bydgoszczy.

Krzysztof Tuczkowski

Pokaz mody 2016

„La beauté de la vie – Piękno życia”

W tym roku druga część XVIII Krajowego Pokazu Surowych Skór Futerkowych, zorganizowanego przez Skinpollex Sp. z o.o. i PZHiPZF, miała miejsce w Operze Nova w Bydgoszczy. W pięknych wnętrzach jednego z nowocześniejszych i najbardziej wszechstronnych teatrów operowych w Polsce czekało na gości wiele niespodzianek. Spotkanie rozpoczęliśmy uroczystym bankietem.

Atrakcją wieczoru był pokaz mody futrzarskiej, podczas którego podziwialiśmy najnowszą kolekcję, powstałą w Pracowni Mistrza Kuśnierskiego Franciszka Łukaszewicza, a także nie-

powtarzalne kreacje zaprojektowane i wykonane w Atelier Caroline – Karoliny Łukaszewicz. Obie firmy współpracują ze sobą od lat, tworząc uzupełniające się kolekcje, uszyte nie tylko zgodnie z najnowszymi światowymi trendami, ale i według nowatorskich projektów stylistek – Małgorzaty i Karoliny Łukaszewicz. Arcydzieła futrzarskie, pochodzące z bydgoskiej pracowni, zachwycają zagranicznych odbiorców, m.in. z Anglii i Finlandii, z którymi firma Pana Franciszka współpracuje od lat. Artyzm tych kreacji podziwialiśmy podczas pokazu mody, przygotowanego we fran-

cuskim stylu: „La beauté de la vie” – „Piękno życia”.

W powszechnej świadomości stolicą mody i stylu jest oczywiście Paryż. Tam działali najbardziej rozpoznawalni na świecie projektanci, m.in. Coco Chanel i Christian Dior. W dawnych czasach to królowie ustanawiali trendy mody, a prym w nadawaniu tonu wiódł oczywiście dwór francuski. Noszenie futra zawsze było wyznacznikiem statusu i szlacheckiego pochodzenia. Królowie, chcąc podkreślić swoją pozycję, na wszystkie ważne spotkania ubierali futro, a zdejmowali je tylko w obecności tych osób, które szczególnie poważali.

Podczas tegorocznego pokazu mogliśmy poczuć klimat Paryża i wielkiego, królewskiego świata mody. Pracownia Kuśnierska Mistrza Łukaszewicza i Atelier Caroline zaprosili nas na spacer po jednej z najelegantszych ulic świata. W niepowtarzalny klimat wprowadził nas szampan, muzyka francuska, a także iluminacje rozświetlonej ulicy Champs Élysées w tle. Miłą niespodzianką był występ solistki Opery Nova w Bydgoszczy, pani Krystyny Nowak.

Podczas pokazu podziwialiśmy niebywałą lekkość, zwiewność, elegancję i szyk mistrzowskich kreacji. Zaprezentowaną kolekcję wyróżniały zmysłowość i glamour. Piękne zdobienia kryształami Swarovskiego, wykonane ręcznie, nadawały kreacjom wyjątkowego blasku. Gościom spodobały się nowe, efektowne rozwiązania – po-

łączenia futer ze skórą gładką, dzianiną czy jedwabiem, a także niepowtarzalne odcienie farbowanego futra. Jednak wielkimi oklaskami została nagrodzona klasyczna elegancja – długie futro z norek. Pracownia Kuśnierska przygotowała także wyjątkowy upominek dla kilku pań – twarzowe nakrycie głowy, pochodzące z najnowszej kolekcji, nazwane w języku francuskim „L’amour” – „Miłość”.

Futro to symbol luksusu i elegancji. Ale, aby pięknie wyglądać, potrzebne jest jeszcze „coś” – styl. Znana kreatorka mody Coco Chanel mówiła: „La mode se démode, le style jamais” – „Moda się zmienia, styl pozostaje”. Gustowne futrzane okrycia idealnie potrafią podkreślić styl i niepowtarzalną urodę każdej kobiety.

Uroczy spacer po Champs Élysées wywołuje także refleksję, że to, co piękne, modne i światowe, mamy właśnie tutaj, w Bydgoszczy. Wszyscy jesteśmy miłośnikami piękna i doceniamy naturę. Mamy to niebawem szczęście, że ukazane piękno futer jest udziałem wielu z nas – hodowców, garbarzy, projektantów, stylistów, kuśnierzy, a także tych, którzy noszą je z królewską gracją.

„Piękno należy wspierać, bo tworzą je nieliczni, a potrzebuje wielu” (Johann Wolfgang von Goethe) – te słowa pozostają dla nas inspiracją do dalszego tworzenia.

Serdecznie zapraszamy do odwiedzenia strony internetowej Pracowni Kuśnierskiej Państwa Łukaszewicz, na której można obejrzeć najnowszą kolekcję 2016/2017, zaprezentowaną podczas pokazu w Operze Nova w Bydgoszczy.

www.futra.co
Dominika Rybak

Pokrycia dachowe na pawilony hodowlane

**Dostarczamy wysokiej jakości płyty faliste włókno-cementowe
na pokrycia dachowe pawilonów hodowlanych**

Płyty faliste włókno-cementowe łączą ze sobą wysoką trwałość i wytrzymałość z jednoczesną lekkością i elastycznością. Ich zaletą jest niepalność, co sprawia, iż zwierzęta są lepiej chronione przed przypadkowym zaprószeniem ognia. Posiadają dobre własności izolacji termicznej, które pomogą w zachowaniu komfortowych warunków dla zwierząt w czasie upalnego lata. Zapewniają również dobrą izolację akustyczną, redukując dźwięki z zewnątrz, w tym hałas opadów atmosferycznych.

Ponadto materiał, z którego są wyprodukowane - włókno-cement - posiada możliwość absorbowania nadmiaru wilgoci, wytworzonej wewnątrz budynku, a następnie uwolnienia jej do środowiska pod wpływem korzystnej temperatury otoczenia. Dzięki temu wyeliminowano efekt skraplania się pary wodnej. Produkty są również odporne na rdzę, atak bakterii, grzybów oraz procesy gnilne, co sprawia, iż łatwiej jest je utrzymać w czystości. Ich trwałość jest szacowana na kilkadziesiąt lat, natomiast gwarancja obejmuje 15 lat - niezależnie od typu budynku.

Płyty faliste montuje się na lekkiej konstrukcji, szybko i łatwo, co znacznie skraca czas montażu i koszty.

Chcesz dowiedzieć się więcej: zadzwoń tel. 502-296-376, 502-673-053

**POLSKI ZWIĄZEK HODOWCÓW I PRODUCENTÓW
ZWIERZĄT FUTERKOWYCH**

POLISH FUR BREEDERS' ASSOCIATION

Siedziba - 00-002 Warszawa, ul. Świętokrzyska 20

Oddział - 62-080 Tarnowo Podgórne, ul. Poczтова 5

Tel 061 814 70 51 fax 061 816 40 27 email: pzhifp@pzhifp.pl

Tarnowo Podgórne, dnia 24 listopada 2015r.

L.dz. 73/11/2015

Szanowna Pani

Magdalena Bartosińska

z-ca Dyrektora ds. bezpieczeństwa żywności
i weterynarii

Departament Bezpieczeństwa Żywności
i Weterynarii

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi

ul. Wspólna 30

00-930 Warszawa

Polski Związek Hodowców i Producentów Zwierząt Futerkowych (dalej jako „Związek”) z siedzibą w Warszawie przy ulicy Świętokrzyskiej 20 lokal 301, 00-002 Warszawa, wpisany do Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem 0000125907, reprezentowany przez Rajmunda Gąsiorka- prezesa oraz Marcina Gąsiorka- wiceprezesa, jako organizacja branżowa skupiająca hodowców zwierząt futerkowych, zwraca się z wnioskiem o przedstawienie wyjaśnienia przepisów art. 11 ust. 1 a i 11 ust. 2 b Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1069/2009 z dnia 21 października 2009 r. określające przepisy sanitarne dotyczące produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego, nieprzeznaczonych do spożycia przez ludzi, i uchylające rozporządzenie (WE) nr 1774/2002 (rozporządzenie o produktach ubocznych pochodzenia zwierzęcego).

Przepis art. 11 ust. 1 a stanowi, że zabronione jest stosowanie produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego i produktów pochodnych w przypadku skarmiania zwierząt lądowych danego gatunku, innych niż zwierzęta futerkowe przetworzonym białkiem zwierzęcym, pochodzącym z całych zwierząt lub z części zwierząt tego samego gatunku. Z kolei art. 11 ust 2 b przewiduje, że można ustanowić środki dotyczące warunków skarmiania zwierząt futerkowych przetworzonym białkiem zwierzęcym, pochodzącym z całych zwierząt lub z części zwierząt tego samego gatunku.

W związku z pojawiającymi się opiniami naukowymi dotyczącymi skarmiania zwierząt futerkowych przetworzonym białkiem zwierzęcym, pochodzącym z całych zwierząt lub z części zwierząt tego samego

**POLSKI ZWIĄZEK HODOWCÓW I PRODUCENTÓW
ZWIERZĄT FUTERKOWYCH**

POLISH FUR BREEDERS' ASSOCIATION

Siedziba - 00-002 Warszawa, ul. Świętokrzyska 20

Oddział - 62-080 Tarnowo Podgórne, ul. Pocztowa 5

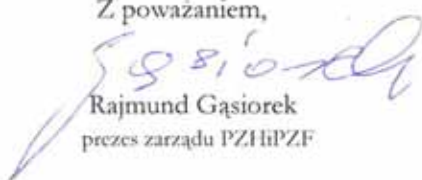
Tel 061 814 70 51 fax 061 816 40 27 email: pzhifz@pzhifz.pl

gatunku wśród hodowców zwierząt futerkowych pojawiły się pytania dotyczące możliwości dopuszczenia tego typu skarmianie w Polsce.

Rozporządzenie Komisji (UE) nr 142/2011 z dnia 25 lutego 2011 r. w sprawie wykonania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1069/2009 określającego przepisy sanitarne dotyczące produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego, nieprzeznaczonych do spożycia przez ludzi, oraz w sprawie wykonania dyrektywy Rady 97/78/WE w odniesieniu do niektórych próbek i przedmiotów zwolnionych z kontroli weterynaryjnych na granicach w myśl tej dyrektywy określa, że w Estonii, na Łotwie i w Finlandii dopuszcza się skarmianie lisów i jenotów mączką mięsno-kostną lub innymi produktami, uzyskanymi z ciał lub części ciał zwierząt tych samych gatunków i przetworzonymi zgodnie z załącznikiem IV rozdział III oraz że w Estonii i na Łotwie dopuszcza się skarmianie zwierząt futerkowych z gatunku norka amerykańska (*Mustela vison*) mączką mięsno-kostną lub innymi produktami, uzyskanymi z ciał lub części ciał zwierząt tych samych gatunków i przetworzonymi zgodnie z metodami przetwarzania określonymi w załączniku IV rozdział III.

W związku z powyższym Związek prosi o wyjaśnienie wskazanych przepisów w zakresie możliwości stosowania ich w Polsce.

Z poważaniem,

Rajmund Gąsiorek
prezes zarządu PZHIFZ

Marcin Gąsiorek
wiceprezes zarządu PZHIFZ

Załączniki:

Informacja odpowiadająca odpisowi aktualnemu z Rejestru stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych, fundacji oraz samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej.

Warszawa, dnia 01.2016 r.

**MINISTERSTWO ROLNICTWA
I ROZWOJU WSI**

**Departament Bezpieczeństwa
Żywności i Weterynarii**

ŻWzlf872/ad-12/2/2016(156)

**Pan
Rajmund Gąsiorek
Prezes Zarządu
Polskiego Związku Hodowców
i Producentów Zwierząt
Futerkowych
ul. Świętokrzyska 20
00-002 Warszawa**

Szanowny Panie Prezesie,

W odpowiedzi na pismo w sprawie dopuszczenia w Polsce skarmiania wewnątrzgatunkowego zwierząt futerkowych, Departament Bezpieczeństwa Żywności i Weterynarii przekazuje następujące wyjaśnienia.

Artykuł 11 ust. 1 lit. a oraz ust. 2 lit. b rozporządzenia 1069/2009 z dnia 21 października 2009 r. *określającego przepisy sanitarne dotyczące produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego, nieprzeznaczonych do spożycia przez ludzi, i uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1774/2002* dopuszczają możliwość ustanowienia środków dotyczących warunków skarmiania zwierząt futerkowych przetworzonym białkiem zwierzęcym pochodzącym z całych zwierząt lub z części zwierząt tego samego gatunku. Środki te zostały określone w rozdziale I załącznika II do rozporządzenia nr 142/2011 Komisji (UE) nr 142/2011 z dnia 25 lutego 2011 r. *w sprawie wykonania rozporządzenia Parlamentu europejskiego i Rady (WE) nr 1069/2009 określającego przepisy sanitarne dotyczące produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego, nieprzeznaczonych do spożycia przez ludzi, oraz w sprawie wykonania dyrektywy Rady 97/78/WE w odniesieniu do niektórych próbek i przedmiotów zwolnionych z kontroli weterynaryjnych na granicach w myśl tej dyrektywy.*

Zgodnie z ww. przepisami, w Estoni i ~~Finlandii~~ dopuszcza się tego typu skarmianie w odniesieniu do lisów, jenotów i norek amerykańskich, zaś w Finlandii, tylko dla lisów i jenotów, pod warunkiem spełniania wymagań zawartych w przytoczonym wyżej załączniku II do rozporządzenia (UE) nr 142/2011.

Gospodarstwa, w których skarmianie zwierząt futerkowych mączką mięsno-kostną i innymi produktami uzyskanymi z tusz lub części tusz zwierząt tych samych gatunków jest dopuszczone, muszą spełniać szereg warunków, do których należą:

- obowiązek rejestrowania przez właściwy organ (powiatowego lekarza weterynarii) na podstawie wniosku, do którego dołączono dokumentację wykazującą, że nie ma powodów, aby podejrzewać obecność czynnika TSE w populacji gatunku, którego dotyczy wniosek

- posiadanie odpowiedniego systemu nadzoru w odniesieniu do pasażowalnych encefalopatii gąbczastych u zwierząt futerkowych, obejmujące regularne badanie laboratoryjne próbek pod kątem TSE

- przedstawienie gwarancji, że do łańcucha żywnościowego lub paszowego zwierząt innych niż futerkowe nie mogą się dostać żadne produkty uboczne pochodzenia zwierzęcego, maczka mięsno-kostna ani inne produkty pozyskane od tych zwierząt lub ich potomstwa i przetworzone zgodnie z metodami zawartymi w załączniku IV rozdział III rozporządzenia (UE) nr 142/2011.

Co więcej, podmiot prowadzący dane gospodarstwo powinien zagwarantować, że wszelkie czynności na tuszach zwierząt przeznaczonych do skarmiania zwierząt tego samego gatunku oraz ich przetwarzanie odbywa się oddzielnie od tusz zwierząt nieprzeznaczonych do tego celu. Zwierzęta futerkowe skarmiane maczką mięsno-kostną lub innymi produktami uzyskanymi ze zwierząt tego samego gatunku i przetworzonymi zgodnie z załącznikiem IV rozdział III są trzymane oddzielnie od zwierząt, które nie są skarmiane produktami uzyskanymi od zwierząt tego samego gatunku. Podmiot prowadzący dane gospodarstwo musi dopilnować, aby maczka mięsno-kostna bądź inne produkty pozyskane od zwierząt danego gatunku i przeznaczone do skarmiania zwierząt tego samego gatunku były przetworzone w zakładzie zatwierdzonym, wyłącznie z zastosowaniem metod przetwarzania od numeru 1 do 5 lub metody przetwarzania nr 7, wymienionych w załączniku IV rozdział III do rozporządzenia (UE) nr 142/2011. Maczki mięsno-kostne bądź inne produkty pozyskane od zwierząt danego gatunku i przeznaczone do skarmiania zwierząt tego samego gatunku muszą pochodzić od zwierząt zdrowych, uśmierconych w celu pozyskania futra.

Podsumowując, rozważając dopuszczenie w żywieniu zwierząt futerkowych stosowania maczek mięsno-kostnych lub innych produktów pochodzących od tego samego gatunku należy wziąć pod uwagę konieczność ~~zawieszenia~~ ^{zawieszenia} przez gospodarstwa, wskazanych wyżej, licznych wymagań. Ustanowienie nadzoru nad ich spełnieniem leży w kompetencjach Inspekcji Weterynaryjnej, której sprawa została przekazana. Z informacji otrzymanej od Głównego Lekarza Weterynarii wynika, że obecnie zbierane są szczegółowe dane na temat funkcjonowania systemów nadzoru w trzech krajach, w których dopuszczone jest skarmianie wewnątrzgatunkowe. Dane te są niezbędne do przeprowadzenia pełnej analizy związanej z ewentualną możliwością dopuszczenia takiego skarmiania.

Z poważaniem

WZ DYREKTORA
DEPARTAMENTU BEZPIECZEŃSTWA
ŻYWNOSTI I WETERYNARII
Magdalena Bartłomiejewska
ZASTĘPCA DYREKTORA

OD REDAKCJI

Z odpowiedzi Departamentu Bezpieczeństwa Żywności i Weterynarii wynika, że w Polsce nie można skarmiać produktów zwierzęcych pochodzących od tego samego gatunku.

Międzynarodowe targi FUR FAIR w Hong Kongu

Tegoroczne Międzynarodowe Targi Futrzarskie w Hong Kongu odbyły się w dniach 25–28 lutego. To niezwykle prestiżowe i globalne wydarzenie stanowiące bardzo ważny punkt w kalendarzu branży futrzarskiej przyciągnęło wystawców z 13 krajów, którzy swoją ofertę zaprezentowali na 240 stoiskach.

Ze względu na niską sprzedaż detaliczną w Chinach i ograniczoną w stosunku do lat ubiegłych sprzedaż w Ameryce i Europie, zarówno sami organizatorzy jak i wystawcy liczyli się z dużo niższą frekwencją

odwiedzających, która w rzeczywistości okazała się być mniejsza o 20% w porównaniu do roku ubiegłego. Spore zapasy skór i gotowej odzieży oraz zablokowany rynek rosyjski spowodowały widoczny spadek zainteresowania i ostrożność w branży. Mimo, że targi określane były przez gości jako spokojne, wielu producentów ze względu na wysokość zawieranych transakcji stwierdziło, że okazały się one dużo lepsze, aniżeli oczekiwano.

Pierwszy dzień targów zakończył galowy pokaz mody fu-

www.efurmedia.com

trarskiej przygotowany przez organizatora targów Hongkońską Federację Hodowców Zwierząt Futerkowych, podczas którego ponad 1000 gości podziwiała przepiękne kolekcje 14 czołowych kuśnierzy Hong Kongu.

www.efurmedia.com

Targi MIFUR w Mediolanie

21. edycja targów MIFUR w Mediolanie, która miała miejsce w dniach 2–5 marca już za nami.

Silny wzrost liczby zagranicznych gości podkreśla fakt, że wystawa ta reprezentuje światowy poziom i stanowi jednocześnie punkt odniesienia w tej branży. Nawet w ogólnie trudnej sytuacji rynkowej, pomimo atmosfery niepewności jaką wyczuwa się w światowej gospodarce, doroczne targi w mediolańskiej stolicy mody cieszyły się dużym zainteresowaniem. Odwiedziło je prawie 10 000 odwiedzających.

Już teraz zapraszamy na kolejną edycję targów, które odbędą się w dniach 24–27 luty 2017r.

www.efurmedia.com

WYSTAWA W HERNING

Drodzy hodowcy,

Zapraszamy na coroczną wystawę w Herning, która odbędzie się na terenach targowych MCH Messecenter od czwartku 31 marca do soboty 2 kwietnia 2016 roku.

Trzecia i czwarta aukcja sezonu 2015/2016

Trzecia aukcja sezonu, a zarazem pierwsza w tym sezonie aukcja NAFA, odbyła się na przełomie stycznia i lutego w Toronto. Była to ostatnia aukcja przed rozpoczynającym się w lutym chińskim nowym rokiem.

W związku z tym, aby zachęcić kupców do wcześniejszych zakupów na konto przyszłego roku, dom aukcyjny wprowadził jednorazowy program motywacyjny dla kupców. W ramach programu kupujący mogli skorzystać z szeregu udogodnień związanych z dodatkowym rabatem od ceny aukcyjnej, brakiem oprocentowania i bezpłatnym magazynowaniem zakupionych skór. To duży ukłon w kierunku kupców, aby sprzedaż w tym niewygodnym okresie uczynić bardziej atrakcyjną i zmotywować klientów do większych zakupów.

Styczniowo-lutowa aukcja w Toronto zgromadziła w sumie kilkuset kupców, licząc obecnych na sali aukcyjnej i kupu-

jących skóry on-line. Najsilniej reprezentowane były rynki Korei, Chin oraz Grecji. In plus należy odnotować dużą aktywność kupców koreańskich, dla których skóry najwyższej jakości wciąż są towarem najbardziej pożądanym. Przy dużym wsparciu kupców z Chin i dużej aktywności kupców greckich, udało się osiągnąć sprzedaż na poziomie 60%, z oferty składającej się z 3,95 mln skór norczych. Na taki procent sprzedaży złożyła się bardzo selektywna sprzedaż odmian kolorystycznych. Największym popytem cieszyły się skóry czarnych samców, których sprzedaż wyniosła 86%, z uśrednioną ceną 35 USD. To bezsprzecznie zasługa koreańskich kupców. Brązowe skóry

samic (demi brown i mahogan) osiągnęły poziom 55% i średnią cenę 22,8 USD, a samców (demi brown i mahogan) 69% i średnią cenę 32,7 USD. Najmniejszym zainteresowaniem wśród kupców cieszyły się samce jasnych odmian: palomino – 15%, silverblue – 37% i perła – 38% sprzedaży.

Niczego dobrego nie można powiedzieć o sprzedaży lisów. Skóry lisie, które nie znalazły nabywców w poprzednim sezonie, zostały zaoferowane na aukcji w ilości 11,5 tys. Niestety, na te skóry praktycznie nie było chętnych a uzyskany wynik sprzedaży na poziomie 10% należy uznać za porażkę.

Czwarta aukcja sezonu, a zarazem druga w tym sezonie aukcja KOPENHAGEN FUR, odbyła się w dniach 17–13 lutego w Kopenhadze. Była to pierwsza aukcja skór po obchodach chińskiego Nowego Roku. Zdecydowaną większość przybyłych kupców stanowili Azjaci, głównie z Chin, licząc na dalszy spadek cen skór w Kopenhadze.

Na lutowej aukcji zaproponowano 6,8 mln skór norczych oraz 9 tys. skór lisich i jenocich. Skóry lisów srebrzystych, które zaoferowano na aukcji w ilości 5,7 tys., sprzedały się w 77%, uzyskując cenę (średnia ze wszystkich rozmiarów) 26,5 USD.

Lisy niebieskie w ilości 2,7 tys. i cieniste 0,4 tys. zostały wyprzedane niemal w całości, uzyskując średnią cenę 41,5 USD.

Kolekcja skór norczych została sprzedana niemal w całości (99% sprzedaży) po średniej cenie 31,3 USD. Średnia cena skór samców wyniosła 38,2 USD a samic 24,4 USD. Dla porównania, styczniowa aukcja zakończyła się wynikiem sprzedaży na poziomie 68% ze średnią ceną 29,7 USD (samce – 35,9 USD, samice – 23,8 USD). Zestawienie obejmuje wyłącznie skóry pełnowartościowe.

Tak więc, przy bardzo dobrym uzyskanym procencie sprzedaży, obserwujemy nieznaczny wzrost ceny w stosunku do aukcji ze stycznia. Niestety, ten minimalny 1,5% wzrost nie jest w stanie zrekomensować 15% spadku cen aukcji styczniowej w porównaniu z aukcją z września 2015 roku. Poziom cen z zeszłego sezonu w tym momencie wydaje się być nieosiągalny i być może długo oczekiwana stabilizacja to nic innego, jak spadek cen skór poniżej poziomu przyzwoitości, a w przypadku lisów – także opłacalności. Z drugiej strony, stabilizacja na rynku jest ważna dla obu stron aukcyjnej barykady, niezbędna do zbilansowania rynku i przywrócenia zaufania, umiejętnego planowania i przepływu gotówki.

Reasumując, sytuacja rynkowa nie przedstawia się w sposób optymistyczny. Jesteśmy świadkami kolejnej rynkowej korekty cen i nie mamy wpływu na poziom stabilizacji. W sytuacji, gdy podaż przewyższa popyt, a zdecydowana większość produkcji trafia na jeden rynek, nie mamy zbyt wielu atutów. Trudno jednoznacznie określić, jak długo kryzys potrwa i ilu z nas zdoła go przetrwać. Obecnie mamy do czynienia z nadprodukcją skór na rynku. Niesprzedane skóry zalegają w magazynach, nieprzetworzone skóry, ze względu na wyjątkowo ciepłą zimę, również czekają na obróbkę. Kolejne miliony skór czekają w kolejce do sprzedaży aukcyjnej. Niepewność sytuacji potęguje niestabilność na rynku chińskim i skomplikowana sytuacja ekonomiczno-polityczna Rosji, czyli kluczowych odbiorców naszej produkcji. Mimo wielu inicjatyw domów aukcyjnych, będących ukłonem w stronę kupców, takich jak składy wolnocłowe, zakupy on-line, kredytowanie kupców itp., nie jesteśmy w stanie w krótkim czasie odbudować płynności rynku.

Niestety, na domiar złego, nad tym wszystkim wisi realna groźba zakazu hodowli zwierząt futerkowych w naszym kraju.

Krzysztof Tuczkowski

Passion for Farming

**SCHIPPERS EXPORT
SPECJALISTA Z ZAKRESU PRODUKTÓW
DLA NOREK z Holandii**

Produkty SCHIPPERS przeciw pchłom

- Magotdeath Plus, 7 kg: 5 gram na budkę lęgową przeciw larwom
- proszek Permas D, 5 kg: 5 gram na budkę lęgową przeciw dorosłym pchłom
- Azafla, 2 kg: 2-3 gram w przypadku odporności pcheł na permetrynę
- Cy Fly 1 litr: rozpylać w budce lęgowej oraz na grunt, przeciw dorosłym pchłom

Produkty SCHIPPERS przeciw muchom

- Magotdeath Concentrate, 500 gr: rozpylać na obornik oraz na grunt przeciw larwom
- Azafla 2 kg: zmieszać z wodą do powstania pasty, rozsmarować przeciw dorosłym muchom i pchłom
- Cy Fly 1 litr: rozpylać w budynku, na grunt, na obornik przeciw dorosłym pchłom

SCHIPPERS IMMUNO SUPPORT, opakowanie 25 kg. Specjalny dodatek do paszy, do zmieszania w maszynie do karmienia na farmie. Zwiększa odporność norek na choroby oraz wzmacnia ich układ trawienny. Norki są mniej agresywne, mniej gryzą, skóry są mniej zniszczone pod koniec sezonu.

Więcej informacji:
Henri Goddeeris, e-mail: h.goddeeris@schippers.eu, tel. +32 473 691040
PRODUKTY dostępne w hurtowni PZHiPZ w Tarnowie Podgórnym, tel. 61 814 70 51

Andrzej Gugolek

Żywienie mięsożernych zwierząt futerkowych w najnowszych publikacjach chińskich naukowców

prof. dr hab. Andrzej Gugolek
Katedra Hodowli Zwierząt
Futerkowych i Łowiectwa,
Wydział Bioinżynierii Zwierząt,
Uniwersytet Warmińsko-Mazurski
w Olsztynie

Przeglądając najnowszą literaturę naukową, dotyczącą zwierząt futerkowych mięsożernych lub otrzymując do oceny z zagranicznych redakcji czasopism prace naukowe, odnoszę wrażenie, że – obok polskich naukowców – tematyką żywienia norek, lisów i jenotów zajmują się głównie naukowcy z Chin – Chińskiej Republiki Ludowej. Natomiast naukowcy z Europy zachodniej oraz krajów skandynawskich publikują znacznie mniej niż w latach poprzednich lub nie publikują w powszechnie dostępnych źródłach. Od

czasu, gdy hodowla norek stała się dochodowym przemysłem, wiedza dotycząca ich żywienia i hodowli stała się w Europie cennym towarem, za którego pozyskanie trzeba płacić.

Wracając jednak do naukowców z Chińskiej Republiki Ludowej... Największą aktywność badawczą w zakresie zwierząt futerkowych wykazuje grupa badaczy z miasta w południowo-wschodnich Chinach – Changchun. Miasto to jest stolicą prowincji Jilin. Znajduje się tam Institute of Special Animal (lub w innym tłumaczeniu – Special

Tabela 1.**Skład dawki pokarmowej przeznaczonej dla lisów srebrzystych**

Komponenty	%			
Ekstrudowane ziarno kukurydzy	27,55	19,75	13,75	9,75
Śruta sojowa poekstrakcyjna	20,00	20,00	20,0	20,00
Białko kukurydziane	12,00	12,00	120,00	12,00
Mączka rybna	8,00	8,00	8,00	8,00
Mączka mięsno-kostna	12,00	12,00	12,00	12,00
Suszony wywar gorzelniany	6,00	10,00	12,00	12,00
Olej sojowy	6,00	8,00	10,00	12,00
Tłuszcz drobiowy	6,00	8,00	10,00	12,00
Lizyna	0,50	0,50	0,50	0,50
Metionina	0,75	0,75	0,75	0,75
Premiks witaminowo-mineralny	1,00	1,00	1,00	1,00
Suma	100,00	100,00	100,00	100,00
Poziom EM (%) z:				
Białka	32	31	30	28
Tłuszczu	34	41	48	55
Węglowodanów	34	28	22	17
Suma	100	100	100	100

Wild Economic Animal) and Plant Sciences Chinese Academy of Agricultural Sciences, co można z pewną dowolnością przetłumaczyć jako Instytut Działów Specjalnych Produkcji Zwierzęcej i Roślinnej Chińskiej Akademii Nauk. Naukowcy z tego Instytutu zajmują się nie tylko zwierzętami futerkowymi mięsożernymi, lecz także królikami, jeleniami hodowanymi fermowo oraz innymi gatunkami zwierząt wolno żyjących. Ponadto badania na zwierzętach futerkowych prowadzą naukowcy z State Key Lab for Molecular Biology of Special Economic Animals (Laboratorium Biologii Molekularnej Specjalnych Działów Produkcji Zwierzęcej), także z miasta Changchun oraz z Feed Research Institute, Chinese Academy of Agricultural Sciences (Instytutu Badań Żywnościowych, Chińskiej Akademii Nauk) z Pekinu. Niestety, wiele z nich nie jest dostępnych dla szerokiej rzeszy czytelników, gdyż publikowane są w języku chińskim w czasopiśmie o krajowym zasięgu.

Przyglądając się uważnie pracom chińskich uczonych,

Tabela 2.**Dawka pokarmowa przeznaczona dla norek**

Komponenty	%
Ekstrudowane ziarno kukurydzy	35,2
Mączka rybna	29,0
Mączka mięsno-kostna	18,0
Mączka serowa	3,0
Olej sojowy	13,0
Lizyna	0,3
Metionina	0,3
Sól	0,2
Premiks witaminowo-mineralny	1,0
Suma	100,0
Poziom EM (%) z:	
Białka	30
Tłuszczu	36
Węglowodanów	34
Suma	100

Tabela 3.**Skład dawki pokarmowej przeznaczonej dla norek**

Komponenty	%
Ekstrudowane ziarno kukurydzy	36,2
Śruta sojowa ekstrudowana	7,0
Białko kukurydzy	8,0
Mączka rybna	14,0
Mączka mięsno-kostna	18,0
Mączka serowa	5,0
Olej sojowy	8,0
Mączka z pierza	1,0
Mączka z krwi	1,0
Premiks witaminowo-mineralny	1,0
Lizyna	0,3
Metionina	0,3
Sól (NaCl)	0,2
Suma	100,0

można zauważyć, że wiele ich eksperymentów to powtórzenie badań skandynawskich z lat 80. lub nawet 70. XX wieku, przeprowadzonych w chińskich warunkach produkcyjnych. Nie są to prace odkrywcze, lecz mają wartość poznawczą – praktyczną dla hodowców chińskich. Natomiast hodowców europejskich może zainteresować inne podejście do problematyki żywienia tej grupy zwierząt. W opisywanych dietach brak jest prawie komponentów surowych a dużo jest mączek i pasz pochodzenia roślinnego. Szczególnie często wykorzystywane są pasze roślinne wysokobiałkowe, np. śruta sojowa poekstrakcyjna zawiera często ponad 45% białka a zbożowe suszone wywary gorzelniane ponad 35% białka. Trudno ocenić, co jest przyczyną takiego doboru komponentów – dostępność i niski koszt na chińskim rynku paszowym śruty sojowej poekstrakcyjnej czy niedostatek zwierzęcych produktów ubocznych? Należy przypomnieć, że wiele produktów ubocznych, które w Polsce i Europie są uznawane za niekonsumpcyjne, w Chinach są produktami spożywczymi.

Poniżej przedstawiono wybrane propozycje dawek pokarmowych dla zwierząt futerkowych mięsożernych, które znajdują się w publikacjach naukowych. Po analizie dawek pokarmowych oraz ich wartości pokarmowej, zaproponowanych do żywienia lisów pospolitych (srebrzystych), przedstawionych w tabeli 1, z pewnością pojawi się u wielu Czytelników, podobnie jak u autora, pytanie, jak jest możliwe żywienie tego gatunku takim zestawem pasz? Można sądzić, że żywienie taką dietą jest możliwe w przypadku jenotów lub lisów polarnych. Aspekt naukowy opisywanych badań ma znaczenie drugorzędne a zestaw dawek przedstawiam jako ciekawostkę. Warto także zwrócić uwagę, że wartość pokarmowa wyrażona w postaci poziomu EM (%) odbiega od wartości uznawanych za prawidłowe w Zaleceniach Żywieniowych (2011) czy Nutrient requirements... (1982).

W opisywanym eksperymencie optymalne wyniki produkcyjne, strawność składników pokarmowych oraz jakość skór, uzyskano, żywiąc lisy srebrzyste podczas wzrostu dietą charakteryzującą się po-

ARBOCEL®

w żywieniu zwierząt futerkowych

**Ekonomiczny koncentrat
włókna surowego...**

... o multifunkcyjnym działaniu:

- **optymalna i stabilna konsystencja karmy**
- **wyższa strawność**
- **większe pobranie wody**
- **poprawa konsystencji odchodów**
- **lepsze wyniki rozrodu**
- **mniej uszkodzonych skór**
- **poprawa rentowności produkcji**

RETENMAIER Polska
Sp. z o.o.

Włókna
zaprojektowane
przez naturę

Ul. Bitwy Warszawskiej 1920 r. 7 b
02-366 Warszawa
Tel.: + 48 608 51 00
Fax: + 48 608 51 51

www.jrs.pl

**Dedykowane rozwiązania
ubezpieczeniowe
dla hodowli i gospodarstw.**

Insurance Expert Sp. z o.o.
tel. 22 462 83 40

www.insuranceexpert.pl

ziomem energii metabolicznej z białka, tłuszczu i węglowodanów o proporcjach 30:48:22.

Z podobnych komponentów przygotowano dawki pokarmowe dla norek, które opisano w kolejnych publikacjach chińskich autorów. Ich skład i wartość pokarmową przedstawiono w tabelach 2 i 3.

Uwagę zwraca suplementacja do wielu dawek syntetycznych aminokwasów lizyny i metioniny, obok stosowanego standardowo premiksu witaminiowo-mineralnego. Nie wszystkie diety w Chinach są jednak przygotowywane z komponentów suchych. W tabeli 4

Tabela 4.
Skład dawki pokarmowej przeznaczonej dla norek

Komponenty	%
Ryby morskie	33,0
Uboczne produkty wieprzowe	18,0
Uboczne produkty drobiowe	12,0
Wątroba wieprzowa	9,0
Ekstrudowana kukurydza	27,0
Premiks witaminowo-mineralny	1,0
Suma	100,0
Poziom EM (%) z:	
Białka	40
Tłuszczu	43
Węglowodanów	17
Suma	100

przedstawiono dawkę przeznaczoną dla norek a sporządzoną z komponentów surowych.

W przedstawionym opracowaniu skorzystano z publikacji wymienionych poniżej w piśmiennictwie. Są to publikacje najnowsze, wszystkie ukazały się po 2012 roku. Mam nadzieję, że przedstawiony materiał wzbudzi zainteresowanie tematyką alternatywnego żywienia zwierząt oraz wzbogaci wiedzę Czytelników „Hodowcy Zwierząt Futerkowych”.

PIŚMIENNICTWO

- Liu Z., Wu X., Zhang T., Cui H., Guo J., Guo Q., Gao X., Yang F. 2015. Influence of dietary copper concentrations on growth performance, serum lipid profiles, antioxidant defenses, and fur quality in growing-furring male blue foxes (*Vulpes lagopus*). *Journal of Animal Science* doi:10.2527/jas.2015-9960.
- Nutrient requirements of mink and foxes. 1982. National Research Council. Academy Press, Washington, DC.
- Wang X. 2012. Research of the optimal manganese level in basal diet of female minks' breeding period. MA Thesis, Jiangsu Univ. Sci. Tech., Jiangsu, China.
- Wu X., Zhang T., Cui H., Jiang Q., Gao X., Yang F., Xing X. 2012. Effects of dietary copper supplemental level on growth performance, nutrient digestibility and nitrogen metabolism of growing minks. *Chines Journal of Animal Nutrition*, 24:1078–1084.
- Wu X., Zhang T., Guo J., Liu Z., Yang F., Gao X. 2015. Copper bioavailability, blood parameters, and nutrient balance in mink. *Journal of Animal Sciences*, 93(1): 176–184.
- Zalecenia żywieniowe i wartość pokarmowa pasz. Zwierzęta futerkowe. Red. A. Gugolek. 2011. PAN, Inst. Fizjol. i Żyw. Zwierz. Jabłonna.
- Zhang T., Zhang Z., Gao X., Yang F., Xing X. 2013. Effects of dietary protein levels on digestibility of nutrients and growth rate in young female mink (*Mustela vison*). *Journal of Animal Physiology and Animal Nutrition*, 97(2): 271–277.
- Zhang T., Zhong W., Sun W., Wang Z., Sun H., Fan Y., Li G. 2016. Effects of dietary fat carbohydrate ratio on nutrients digestibility, serum parameters and production performance in male silver foxes (*Vulpes vulpes*). *Canadian Journal of Animal Sciences* (w druku).

Marian Brzozowski

XI Kongres IFASA w Helsinkach – powrót do źródeł

prof. dr hab. Marian Brzozowski
SGGW
Zakład Hodowli Zwierząt
Futerkowych i Drobego Inwentarza
Katedra Szczegółowej
Hodowli Zwierząt
Kierownik Zakładu

Można uznać, że planowany na bieżący rok światowy kongres hodowli zwierząt futerkowych, który odbędzie się w Helsinkach latem tego roku, będzie stanowił swojego rodzaju podsumowanie 40-letniego okresu owocnej współpracy naukowców z całego świata, zajmujących się hodowlą zwierząt futerkowych, przy wsparciu wszystkich podmiotów światowej branży futerkowej: hodowców, domów aukcyjnych, przedstawicieli świata mody, handlowców.

Wszystko zaczęło się w Skandynawii. Od ponad 50 lat, w ramach Skandynawskiego Stowarzyszenia Naukowców Rolniczych (Nordiske Jordbrugsforskernes Förening, NJF), odbywają się seminaria Sekcji Zwierząt Futerkowych tego Stowarzyszenia. Działania Sekcji to przede wszystkim regularne, coroczne spotkania naukowe i osobiste kontakty, będące ich naturalną konsekwencją. W połowie lat 60. w ramach Sekcji zostały podjęte pierwsze próby opracowania systemu wyszukiwania informacji i literatury, odnoszącej się do badań nad zwierzętami futerkowymi w całym dziale produkcji zwierzęcej. Próbowano korzystać z już istniejących systemów baz danych, ale żadna nie była wystarczająco przydatna. Z tego powodu, a także ze względu na ogromny wzrost znaczenia hodowli zwierząt futerkowych i produkcji skór, a w konsekwencji ze względu na wzrost liczby badań z tego zakresu, Sekcja Zwierząt Futerkowych

NJF uznała za konieczne nawiązanie bezpośredniego kontaktu między naukowcami z branży futerkowej już nie tylko ze Skandynawii, ale z całego świata i podjęła inicjatywę zorganizowania międzynarodowego kongresu naukowego, poświęconego zagadnieniom hodowli zwierząt futerkowych.

Efektem tej inicjatywy był pierwszy międzynarodowy Kongres Naukowy Zwierząt Futerkowych, zorganizowany właśnie w Helsinkach w roku 1976. Kongres okazał się wielkim sukcesem. Podczas Kongresu zaprezentowano szereg doniesień naukowych, połączonych z ożywioną dyskusją merytoryczną. Równie ważną okazała się prowadzona podczas Kongresu dyskusja o przyszłości, o przyjęciu formalnych ram międzynarodowej współpracy i kontynuacji powstałego ruchu. Pojawiła się także idea rozpoczęcia redagowania czasopisma naukowego, poświęconego branży futerkowej, które publikowałoby materiały naukowe nie tylko z krajów skandynawskich, ale wszelkie publikacje ze wszystkich ośrodków naukowych na świecie, z zakresu branży futerkowej.

Najważniejszym efektem Kongresu okazały się dwa postanowienia końcowe. Pierwsze dotyczyło kontynuacji idei organizacji międzynarodowych kongresów naukowych, poświęconych zagadnieniom hodowli zwierząt futerkowych w 4-letnich odstępach. Miałyby one być przygotowywane przez zawiązujące się w tym celu komitety organi-

zacyjne w poszczególnych krajach. Drugie postanowienie dotyczyło podjęcia przez Sekcję Zwierząt Futerkowych NJF inicjatywy w celu zorganizowania czasopisma naukowego o zasięgu międzynarodowym, w którym byłyby prezentowane publikacje oraz informacje o badaniach naukowych, dotyczących branży futerkowej. Obydwie ówczesne idee zostały z czasem zrealizowane.

Początkowo kongresy organizowane były przez *ad hoc* tworzone komitety, składające się z naukowców danego kraju, przy wsparciu krajowych organizacji i stowarzyszeń branży futrzarskiej. Tak było z kolejnymi trzema kongresami: II Kongresem w Kopenhadze w roku 1980, III Kongresem w Wersalu pod Paryżem w roku 1984 i IV Kongresem w Toronto w roku 1988.

IV Międzynarodowy Kongres Hodowli Zwierząt Futerkowych w Toronto okazał się być przełomowym, bowiem wtedy uczestnicy powołali i ukonstytuowali międzynarodową organizację, grupującą naukowców zajmujących się hodowlą zwierząt futerkowych – **IFASA** (International Fur Animals Scientific Association). Celem powołania tej organizacji było sformalizowanie międzynarodowych działań w zakresie promowania i upowszechniania badań naukowych, obejmujących wszelkie aspekty hodowli i produkcji zwierząt futerkowych. Stworzono strukturę i forum współdziałania naukowców z wszystkich krajów, zaangażowanych w badania obejmujące zagadnienia z zakresu zachowania i dobrostanu, żywienia, zapobiegania chorobom, fizjologii i genetyki zwierząt futerkowych.

Opracowano i przyjęto konstytucję, nowelizowaną w miarę konieczności podczas kolejnych kongresów. Konstytucja przewiduje coroczne spotkania Zarządu (Rady Dyrektorów) i posiedzeń Rady IFASA, składającej się z członków Zarządu oraz przedstawicieli kraju, w którym ma mieć miejsce nadchodzący Kongres. Źródłem finansowania IFASA zostały składki członkowskie oraz bezpośrednie wsparcie finansowe firm i organizacji związanych z branżą futerkową, a roczny budżet jest zatwierdzany przez Radę Dyrektorów i kontrolowany przez niezależną firmę audytorską.

Już przy wsparciu i pod patronatem IFASA odbyły się kolejne kongresy: w Oslo w 1992 r. (V Kongres), w Warszawie 1996 (VI Kongres), w Kastorii w Grecji w 2000 roku (VII Kongres), w Den Bosch w Holandii w 2004 roku (VIII Kongres), w Halifax w 2008 roku (IX Kongres) i w Kopenhadze w 2012 roku (X Kongres). Najbliższy Kongres odbędzie się w bieżącym roku w Helsinkach, będzie on XI z kolei.

Członkostwo w IFASA i uczestnictwo w kongresach ma charakter międzynarodowy. Co ważne, aktywnymi uczestnikami kongresów są nie tylko naukowcy, ale także hodowcy zwierząt futerkowych, przedstawiciele krajowych i międzynarodowych stowarzyszeń hodowców, a także domów aukcyjnych i przemysłu futrzarskiego. Struktura IFASA zapewnia drogi komunikacji i współpracy między naukowcami o podobnych zainteresowaniach z różnych krajów. Pozwala to na konsolidację działań naukowców. IFASA umożliwia także przygo-

towanie i przekaz specjalistycznej wiedzy dla instytucji zajmujących się zwierzętami futerkowymi, dla rządów i organizacji pozarządowych pracujących nad tworzeniem przepisów i regulacji prawnych, jak i dla stowarzyszeń zaangażowanych w tworzenie wizerunku hodowli.

Drugim ważnym działem w rozwoju i funkcjonowaniu IFASA było powołanie i wydawanie czasopisma naukowego **Scientifur**, poświęconego zagadnieniom hodowli zwierząt futerkowych. Czasopismo założył i redagował od początku powstania w 1976 roku, do przejścia na emeryturę, dr Gunnar Jorgensen. Było to początkowo czasopismo wydawane przez NJF, zaś od roku 1990 **Scientifur** stał się oficjalnym organem IFASA. Czasopismo jest przydatną platformą wymiany wiedzy i informacji z zakresu badań nad zwierzętami

**Producent narzędzi tnących
do wilków i homogenizatorów.
NOŻE, SITA, SZARPAKI itp.**

Z.P.U.H MAX-POL
68-213 Lipinki Łużyckie
Sieniawa Żarska 29
mateusz.maxpol@gmail.com
www.max-pol.pl
tel. 787-343-347

futerkowymi i doradztwa hodowlanego. Od 40 lat czasopismo zamieściło ponad 10.000 publikacji w postaci oryginalnych prac naukowych, streszczeń rezultatów osiągnięć naukowych oraz tytułów wyników badań, opublikowanych w innych czasopismach. Scientifur wydał także dwie cenne pozycje książkowe: podręcznik hodowli norek („Mink production”, 1985) oraz publikację poświęconą genetyce odmian barwnych zwierząt futerkowych („Beautiful fur animals and their colour genetics”, 1988).

Od początku istnienia IFASA, Polska jest aktywnie włączona w istnienie i funkcjonowanie organizacji. Nasi naukowcy uczestniczyli w kongresach właściwie od zarania: uczestnikiem II Kongresu w Kopenhadze był m.in. prof. B. Barabasz, zaś uczestnikiem III

Kongresu w Wersalu w roku 1984 był m.in. prof. A. Frindt. Uczestnikiem IV Kongresu w Toronto w roku 1988 był prof. St. Jarosz. Aktywność i wiedza prof. Jarosza została doceniona przez uczestników Kongresu przy powoływaniu i tworzeniu struktur IFASA: prof. Jarosz został członkiem powołanej podczas obrad Rady Dyrektorów (Zarządu) IFASA. Jednym z celów, jaki postawił sobie wtedy Pan Profesor, było dążenie do zorganizowania Kongresu w Polsce. Cel ten udało się zrealizować: VI Kon-

lą zwierząt futerkowych. Pośrednio uzyskujemy także informacje obejmujące wydarzenia z zakresu polityki poszczególnych krajów i organizacji międzynarodowych, między innymi odnośnie regulacji prawnych planowanych lub wprowadzanych, a dotyczących hodowli zwierząt futerkowych.

Znaczenie roli, jaką dla środowiska naukowego i dla całej branży futerkowej w Polsce i na świecie odgrywa istnienie IFASA, jest doceniane także przez PZHiPZF, który rokrocznie dofinansowuje jej działanie.

IV Międzynarodowy Kongres Hodowli Zwierząt Futerkowych w Toronto okazał się być przełomowym, bowiem wtedy uczestnicy powołali i ukonstytuowali międzynarodową organizację, grupującą naukowców zajmujących się hodowlą zwierząt futerkowych – IFASA (International Fur Animals Scientific Association).

gres IFASA odbył się w Warszawie w roku 1996. W trakcie obrad Rady IFASA w Warszawie, Pan Profesor w związku z przejściem na emeryturę zrezygnował z zasiadania w Zarządzie IFASA i zarekomendował na swoje miejsce prof. M. Brzozowskiego, który pełni funkcję członka Zarządu IFASA do dziś.

Dzięki obecności przedstawiciela naszego kraju w Zarządzie IFASA, uzyskujemy bieżące informacje o sprawach bezpośrednio odnoszących się do badań z zakresu hodowli zwierząt futerkowych, jakie mają miejsce we wszystkich krajach, z których wywodzą się naukowcy, zajmujący się hodow-

W związku z pozycją, jaką w świecie branży futrzarskiej zajmuje Polska z racji dynamicznie rozwijającej się u nas hodowli zwierząt futerkowych, dobrze byłoby, gdyby podczas najbliższego Kongresu w Helsinkach Polskę reprezentowali nie tylko naukowcy, ale także przedstawiciele hodowców.

Tegoroczny Kongres odbędzie się w dniach 23–26 sierpnia w Centrum Konferencyjnym SAGA w Helsinkach. Osoby chcące uczestniczyć w Kongresie mogą znaleźć więcej informacji, a także zarejestrować się pod adresem mailowym:

<https://www.lyyti.fi/reg/IFASAregistration>

Konstrukcje drewniane pawilonów do hodowli norek.

Projektowanie, produkcja. Tel. 502 08 02 36

e-mail: dawid@lisiewicz.com.pl

Justyna Winiarska

Bolesław Gąsiorek

Fotoperiodyzm u norek – znaczenie długości dnia dla sekrecji hormonów determinujących długość diapauzy oraz wpływ na rozród

mgr inż. Justyna Winiarska
Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu

lek. wet. Bolesław Gąsiorek
specjalista chorób
zwierząt futerkowych

Większość procesów, zachodzących w organizmach żywych, podlega cyklicznej zmienności w postaci samopodtrzymujących się wahań fizjologicznych zjawisk. Okresowe nasilenia procesów biologicznych, czy funkcji życiowych, dyktowane są przez rytm biologiczny wszystkich istot żyjących. Nauka, której dynamiczny i wieloaspektowy rozwój dopiero nastąpił w ostatnich dekadach, zajmująca się analizą rytmów biologicznych, ich wpływami na zjawiska behawioralne, genetyczne, molekularne oraz terapeutyczne, to chronobiologia. Rytm biologiczny wykształcił się w toku ewolucji jako adaptacyjna odpowiedź organizmu żywego na zmieniające się cyklicznie warunki występujące na Ziemi, które wynikają z ruchu rotacyjnego planety. Zaliczyć tutaj możemy sezonowe i dobowe zmiany środowiska naturalnego, w tym przede wszystkim oświetlenie, temperatura czy opady. W toku ewolucji organizmy wykształciły wiele systemów zegarowych, które posiadają zdolność pomiaru czasu w rytmie okołodobowym, lunarnym 28-dniowym oraz rocznym. Przy-

kładowe zjawiska, występujące w rytmach sezonowych u kręgowców, to cykl wzrostu i reprodukcji, migracje, okresowe zmiany masy ciała (jesienne otłuszczenie), gęstości i koloru okrywy włosowej czy hibernacja. Rytm okołodobowy natomiast wykazuje aktywność behawioralną (rytm sen-czuwanie), szybkość pracy serca, wrażliwość wzrokowa, ciśnienie tętnicze, zmiana temperatury ciała, zmienność stężeń hormonów, takich jak kortyzol, hormon wzrostu, insulina, adrenalina, prolaktyna i melatonina.

Najbardziej widocznym efektem działania tzw. zegara biologicznego jest sezonowość rozrodu zwierząt. Okres godowy poszczególnych gatunków jest ściśle określony w porze roku oraz długości jego trwania. Czas porodu nie jest więc przypadkowy, bo przypada na okres najbardziej korzystny zarówno dla matki, jak i przyszłego potomstwa, pod względem środowiskowym, klimatycznym czy żywieniowym. Czynnikiem środowiskowym, inicjującym zmiany w cyklu rozrodczym, jest długość dnia świetlnego (indukcja świetlna), czyli fotoperiod.

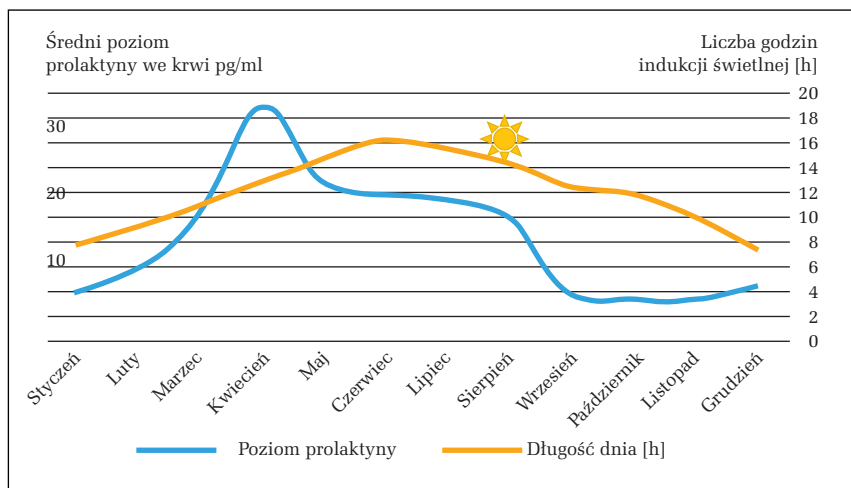
Znajomość zjawisk powiązanych ściśle z fotoperiodyzmem, który odpowiada za fizjologiczną reakcję organizmu żywego na zmianę czasu trwania światła i ciemności w rytmie dobowym, wykorzystywana jest w hodowli zwierząt gospodarskich (plany doświetlania krów, powodujące skrócenie okresu przestoju poporodowego, wyższą produkcję mleka, poprawa nieśności u kur). W zależności od stymulującego bądź hamującego wpływu tego czynnika, wyróżnia się gatunki zwierząt dnia długiego, które są aktywne płciowo wiosną i latem lub dnia krótkiego, których aktywność płciowa wzrasta jesienią.

Norki zaliczane są do zwierząt dnia krótkiego, co oznacza, że dzień, który ulega skróceniu w jesiennej porze roku, aktywuje uczynnienie ich gruczołów rozrodczych (gonad). W ten sposób zwierzęta wchodzi w fazę przedruiową okresu rozrodczego – proestrus. Następnym etapem jest tzw. estrus, czyli pojawienie się rui; występuje w marcu i sty-

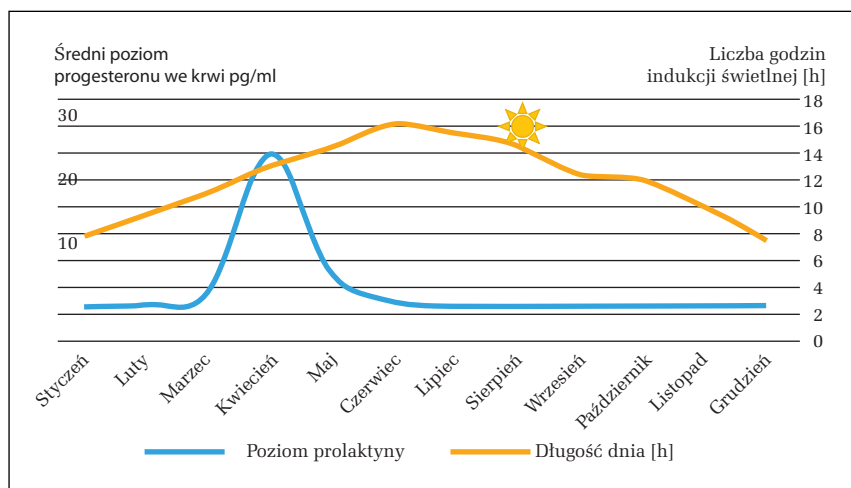

Za regulację czasu dodatkowej, sztucznej indukcji świetlnej odpowiedzialne są instalowane zegary astronomiczne, czyli sterowniki świetlne.

mulowane jest dniem świetlnym, wydłużającym się do ponad 10 godzin. Dzięki temu aktywowane zostają gruczoły płciowe oraz cykliczne (co 7-8 dni) dojrzewanie komórek rozrodczych. Do zapłodnienia komórki jajowej dochodzi w górnym odcinku jajowodu po

Poziom sekrecji prolaktyny w stosunku do wydłużającego się dniaw ciągu roku

Poziom sekrecji progesteronu w stosunku do wydłużającego się dniaw ciągu roku

ok. 70 godzinach od krycia. Następuje rozwój zarodka przez ok. 7 dni do formy blastocysty. W takim kształcie zarodek wędruje do macicy, jego pośrednie podziały oraz implantacja w macicy zostają wstrzymane. Zjawisko to nosi nazwę diapauzy. Jest to czasowe zwolnienie procesów rozwoju organizmu, spowodowane najczęściej przez czynniki fizyczne, takie jak zmienność temperatury, oświetlenia, otoczenia itp. Uważa się, że diapauza to ewolucyjna taktyka zwierząt, wypracowana na potrzeby przetrwania kryzysowych warunków środowiska, nieodpowiednich dla odniesienia sukcesu rozrod-

czego i wychowania potomstwa. U nerek długość opóźnienia implantacji zarodka w macicy, czyli diapauzy, występuje w przedziale od 6 do nawet 55 dni. Ściśle określona jest natomiast długość okresu od implantacji do porodu – trwa 30–31 dni. Istotny wpływ na długość ciąży i diapauzy ma termin krycia. Wnioski wielu badań donoszą, iż najdłuższe ciąży mają samice kryte najwcześniej. Najlepsze mioty, wg Lisieckiego i Sławonia [1980]^[7], odnotowano w przypadkach ciąży o długości nieprzekraczającej 45 dni. Natomiast ciąży trwające ponad 55 dni dają mioty słabsze i mniej liczne. Jarosz [1984]^[6] stwier-

dził, że za wielkość jałowienia samic odpowiedzialna jest długość diapauzy. Im dłuższa, tym śmiertelność embrionalna zarodków jest wyższa. Przyczyną tego zjawiska może być podwyższona wrażliwość samic na stres podczas okresu diapauzy [Szeleszczuk 2001]^[11]. Długość diapauzy warunkowana jest przez gospodarkę hormonalną organizmu. Ta natomiast zależna jest od czynników środowiskowych, w tym przede wszystkim od długości dnia świetlnego. Hormon, który pośrednio odpowiedzialny jest za implantację zarodka w macicy, to prolaktyna (PRL). Jest hormonem peptydowym, syntetyzowanym i wydzielanym przez wyspecjalizowane komórki gruczołu przysadki mózgowej. Sekrecja prolaktyny determinowana jest przez fotoperiod, gdyż wydłużający się wiosną dzień świetlny powoduje zwiększenie wydzielania tego hormonu. Prolaktyna aktywuje wówczas uśpione podczas diapauzy ciało żółte, które odpowiedzialne jest za wydzielanie progesteronu. Wzrost poziomu

które ma za zadanie wydłużyć dzień świetlny, powoduje przyspieszenie wystąpienia rui u lisów polarnych [Cholewa 2000]^[3]. Reakcją pokrywanych samic nerek w doświadczeniu Allaisa [1978]^[1], wystawionych na działanie wydłużonego do 14 godzin dnia świetlnego, było przyspieszenie

porodów dzięki odnotowanej wcześniejszej sekrecji progesteronu. Także doświadczone samce nerek, doświetlone przed początkiem kryć, charakteryzowały się większą skutecznością krycia.

dłużonego dnia świetlnego od 14 do 16 godzin, dzięki czemu wzrasta poziom prolaktyny i progesteronu, co prowadzi do skrócenia okresu diapauzy w wyniku przyspieszonej implantacji zarodka, co w konsekwencji może wpłynąć na zwiększenie liczebności i przeżywalności miotu. Przeważnie do oświetlenia klatek z samicami stosuje się lampy z energooszczędnymi świetłówkami o mocy 11-12 W [600-750 (lm) lumenów - jednostki miary strumienia świetlnego]. Stosowane programy doświetlania ciężarnych samic opracowuje się w sposób precyzyjny, uwzględniający naturalnie i cyklicznie wydłużający się dzień świetlny oraz zmianę czasu z zimowego na letni.

Z obserwacji wielkopolskiej fermy, stosującej doświetlanie samic w okresie ciąży, wynika, iż wydłużenie dnia świetlnego spowodowało wcześniejsze porody pod wpływem skrócenia długości diapauzy, odnotowano

Najbardziej widocznym efektem działania tzw. zegara biologicznego jest sezonowość rozrodu zwierząt.

progesteronu powoduje implantację zarodka i wówczas odnotowuje się najwyższą koncentrację tego hormonu. Poniżej przedstawiono zmienność poziomu prolaktyny i progesteronu u samic nerek podczas rocznego cyklu zmienności długości dnia świetlnego^[10].

W prowadzonych przed laty badaniach, dotyczących manipulacji warunkami środowiskowymi, przede wszystkim wpływu długości dnia, stwierdzono, że dodatkowe oświetlenie w styczniu,

Z kolei Felska-Błaszczuk [2013]^[5] w swoim doświadczeniu wykazała korzystny wpływ wprowadzonego podczas ciąży wydłużenia do 16 godzin dnia świetlnego na wybrane wskaźniki rozrodu, takie jak: skrócenie długości diapauzy i całkowitej długości ciąży, zwiększenie liczby urodzonych i odchowanych młodych.

W praktyce hodowlanej najczęściej stosuje się sztuczne doświetlanie nerek po zakończeniu kryć. Ma to na celu skrócenie okresu ciąży pod wpływem wy-

zwiększoną sekrecję progesteronu, przyspieszającą implantację zarodka w macicy^[8].

Długość dnia świetlnego warunkuje również sekrecję hormonu ciemności – melatoniny. Jest to pochodna tryptofanu i serotoniny, produkowana podczas fazy ciemnej w szyszynce, doprowadzana krwioobiegiem do mózgu, gdzie bezpośrednio uczestniczy w sterowaniu czynnościami rozrodczymi ssaków. Nasi-

hormonu ulega zmniejszeniu. Melatonina działa hamująco na wydzielanie prolaktyny i progesteronu, a jej stężenie spada wraz z wydłużającym się dniem świetlnym. Blokujące działanie melatoniny potwierdzono eksperymentalnie podczas doświadczenia, polegającego na aplikacji implantów z melatoniną ciężarnym norkom^[2]. Podczas badania odnotowano zahamowanie wydzielania hormonów prolaktyny i progesteronu, inicjujące implantację zarodka, do której w tym przypadku nie doszło.

Rozród norek uzależniony jest od wielu czynników środowiskowych, genetycznych i jest jednym z najtrudniejszych etapów hodowlanych. Wiele doświadczeń wskazuje, iż dodatkowa indukcja świetlna w okresie ciąży poprawia czynniki użytkowości rozrodczej norek. Z uwagi na fakt, iż długość ciąży i diapauzy determinuje wielkość miotu oraz inne wskaźniki rozrodcze, należy optymalizować warunki środowiskowe tak, aby końcowym efektem były silne i liczne mioty, których przeżywalność w okresie odchowu będzie wysoka, co w efekcie przyniesie korzystne wyniki ekonomiczne hodowli.

silniejsze mioty, co w okresie odchowu, przypadającego na czas letni, zmniejszyło liczbę upadków. Zbliżone efekty uzyskuje się poprzez aplikację prolaktyny podczas trwania diapauzy, która skraca jej długość poprzez

lenie produkcji melatoniny następuje w porze nocnej, w czasie dnia natomiast poziom tego

PIŚMIENNICTWO

- ^[1]Allais C., Martinet L. 1978. Relation between daylight ratio, plasma progesterone levels and timing of nidation in mink (*Mustela vison*) *Journal Reprod. Fertil.* 54:133-165.
- ^[2]Bonnefond C., Martinet L., Monnerie R., 1990. Effects of Timed Melatonin Infusions and Lesions of the Suprachiasmatic Nuclei on Prolactin and Progesterone Secretions in Pregnant or Pseudopregnant Mink (*Mustela vison*). *Journal of neuroendocrinology* vol. 2 583-591.
- ^[3]Cholewa R. Chów i hodowla zwierząt futerkowych, Poznań 2000.
- ^[4]Desmarais JA, Bordinon V., Lopes FL., Smith LC., Murphy BD., 2004 the escape of the mink embryo from obligate diapause. *Biology of reproduction*, 70, 622-670.
- ^[5]Felska-Błaszczuk L., Seremak B., Lasota B., Klecha A., 2013. Extralight during pregnancy improves reproductive performance of mink (*Neovison vison*) *Ann. Anim. Sci.* 13/4797-80
- ^[6]Jarosch S., 1984. Niektóre zagadnienia z fizjologii rozwoju norek i lisów *Hod. Drobn. Inwent.* 12., 10-12.
- ^[7]Lisiecki H., Sławoń J., 1980. *Hodowla norek*. Warszawa, PWRiL.
- ^[8]Martinet L., Meunier M., Allain D. 1981. Control of delayed implantation and onset of spring moult in the mink (*Mustela vison*) by daylight ratio, prolactin and melatonin. In *Photoperiodism And Reproduction In Vertebrates*, 253-261.
- ^[9]Murphy BD., Desmarais JA., Lopes FL. 2004 Embryonic diapause and its regulation. *Society of Reproduction and Fertility ISSN* 1470-1626
- ^[10]Sundqvist C., Amador A.G., Bartke A. 1989. Reproduction and fertility in mink (*mustela vison*) *J. Reprod. and Fert.* 85, 413-441.
- ^[11]Szeleszczuk O. 2001 czynniki wpływające na wyniki rozrodu i odchowu mięsożernych zwierząt futerkowych *Prz. H.* 11[21-23]

GĄSIOREK Sp.J.
ul. Wrzesińska 8
62-250 Czerniejewo
Tel./fax +0048 61 427 31 66
e-mail: biuro@grhgasiorek.pl

GOSPODARSTWO ROLNO-HODOWLANE GĄSIOREK Sp.J.

Czerniejewo - SKÓROWNIA

informuje
wszystkich zainteresowanych
o przyjmowaniu zgłoszeń
na skórowanie

CENA - 10,00 zł /sztuka

**Zapisy pod numerami
telefonów:
61 427 31 66, 697 825 201**

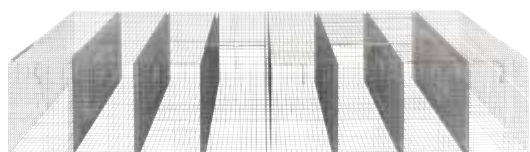
W HG znajdziesz wszystko czego potrzebujesz

Klatki, domki wykotowe oraz siatki do bieżących napraw

Firma HG dostarcza jedno z najlepszych siatek na rynku – firma Betafence, światowy lider w produkcji drutu jest naszym jedynym dostawcą.

Dostarczamy również inne produkty, które mogą być Państwu potrzebne na fermie. Wszystko można znaleźć w naszym katalogu jak również na naszej stronie internetowej.

Klatki HG

Domki wykotowe HG

HG Chipboard – płyta wiórowa o grubości 18mm.

HG Glulam/Birch – połączenie płyty sosnowej i 11-warstwowej sklejki brzoźowej.

HG Birch/Birch – 11-warstwowa sklejka brzoźowa.

System wody pitnej Forelco

HG

HG Poland Sp. z o.o.
ul. Prosta 34 · PL-72 100 Goleniów
Tel. 91 885 23 04/05
Fax 91 885 23 06
www.hgpoland.pl

Hedensted Gruppen A/S
Vejlevej 15 · DK-8722 Hedensted
Tel. (+45) 75 89 12 44
Fax (+45) 75 89 11 80
www.hedensted-gruppen.dk

Olgierd Jakubowski
Kierownik sprzedaży, Polska
Tel kom: 509 650 136
oj@hgpoland.pl

Daniel Sawa
Regionalny przedstawiciel handlowy
Tel kom: 728 438 933
ds@hgpoland.pl

Aleksandra Stefańska
Specjalista ds. Sprzedaży i Marketingu
Tel kom: 728 438 921
as@hgpoland.pl

Henrik Mortensen
Kierownik eksportu
Tel kom: (+45) 20 20 56 11
hm@hedensted-gruppen.dk

– dla profesjonalnych hodowców

Nasza wysłużona 660-tka odchodzi na emeryturę. Wyprzedaż stanu magazynowego po promocyjnej cenie!

Wyposażenie:

- zbiornik karmy 850 l
- blokada dyferencjału
- podgrzewane siedzenie
- pompa karmy 450
- silnik Kubota D722, 20KM

MM 660

15.990 €

Serwis:

Mobil-Fach Krzysztof Głód
Milcz 8, 64-800 Chodzież
Tel.: +48 510 663 407
e-mail: mobilfach@o2.pl

Norcar Poland

Andrzej Janus

Tel: +48 22 219 8550

Kom: +358 504 600 072

andrzej.janus@norcar.com

minkomatic

Norcar BSB, Fabriksgatan 9, Nykarleby, Finland tel. +358 6 7812 800

www.minkomatic.com

KARMIARKI JASOPELS

Karmiarki Jasopels dostępne są w 5 modelach z różnymi pojemnościami zbiorników do karmy. Największa karmiarka o pojemności 2000 L doskonale sprawdza się na dużych fermach. Najmniejsze modele mogą zawracać wokół własnej osi dzięki czemu możliwe jest manewrowanie nawet na niewielkiej powierzchni. Nasze karmiarki poddawane są ciągłym ulepszeniom aby spełnić oczekiwania nawet najbardziej wymagających klientów.

**Solidna konstrukcja
i niezawodność!**

WYBIEGI I KOTNIKI JASOPELS

Wybiegi Jasopels wykonane są z antykorozyjnego stopu CrapalPremium®, który ma żywotność do 8 razy dłuższą w stosunku do normalnej galwanizowanej siatki oraz ze stali nierdzewnej typu 304, dzięki czemu nasze klatki mogą być używane przez wiele lat.

**Potwierdzona przez
klientów przedłużona
żywotność!**

Kotniki Jasopels są także wykonane z materiałów najlepszej jakości. Oferujemy 3 typy drewna: 11-warstwową sklejkę brzoową, płytę sosnową oraz dobrze znaną płytę spano 18 mm produkowaną w Belgii (zwaną także zieloną płytą). Wewnątrz stosujemy siatki takiej samej jakości jak w przypadku wybiegów.

**Zapraszamy do zapoznania się z naszą ofertą podczas
wystawy Copenhagen Fur w Herning
w dniach od 31 marca do 2 kwietnia 2016 r.**

Zasięgnij fachowej porady - skontaktuj się z naszymi przedstawicielami: Bronisław Gutowski Jakub Skikiewicz
+48 502 202 404 +48 504 114 105
bg@jasopels.pl js@jasopels.pl

Jasopels Sp. z o.o.
Tel. +48 61 892 70 92

ul. Łukowska 12
biuro@jasopels.pl

64-600 Oborniki
www.jasopels.pl

PRZETWÓRSTWO ROLNE GAŚIOREK Sp.J.

ul. Wrzesińska 8
62-250 Czarniejewo
Tel/fax 61 4273 166
e-mail: biuro@grhgasiorek.pl

*ogłasza sprzedaż
gotowej mieszanki zbożowej*

EKSTRUDOWANEJ

!!!CENY DO UZGODNIENIA!!!

ANALIZA KARMY DLA MIĘSOŻERNYCH ZWIERZĄT FUTERKOWYCH

Laboratorium PZHiPZF posiada możliwość badania prób karmy dla zwierząt hodowlanych.

Kierunki badań:

- sucha masa (SM)
- białko
- tłuszcz
- węglowodany
- popiół surowy
- wilgotność
- określenie kaloryczności
- procentowy (%) udział białka, tłuszczu, węglowodanów w energii

Informacje
dotyczące badania karmy
mogą Państwo otrzymać
pod numerem tel.

61-816-40-24, 61-814-70-51

LABORATORIUM DIAGNOSTYCZNE POLSKIEGO ZWIĄZKU HODOWCÓW i PRODUCENTÓW ZWIERZĄT FUTERKOWYCH

LABORATORIUM ZACHĘCA WSZYSTKICH HODOWCÓW
DO WYKONYWANIA BADAŃ SEROLOGICZNYCH W KIERUNKU WYKRYCIA
WIRUSA ADV CHOROBY ALEUCKIEJ NOREK

**Szczegółowe informacje otrzymają Państwo
pod nr 61 814 70 51**